

Lappeenrannan kaupungin vuosittainen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2020–2021

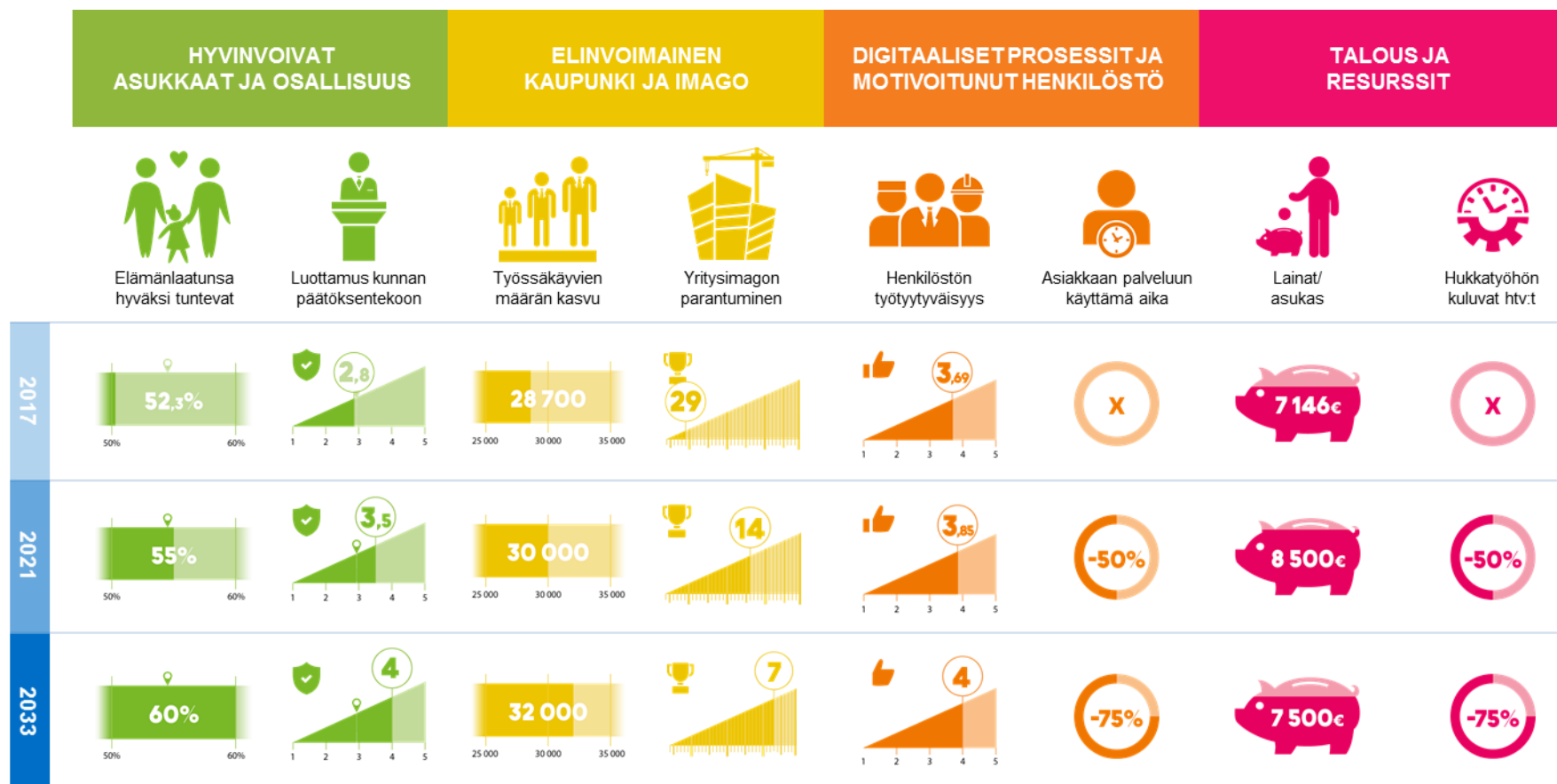
Lappeenrannan kaupungin vuosittainen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on kuvattu Etelä – Karjalan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpideohjelmassa 2016 – 2020 sovittujen yhteisten päätavoitekategorioiden mukaisesti. Päätavoitteet ja teemat ovat:

1. Terveelliset elämäntavat
2. Mielen hyvinvointi
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot
5. Viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus
6. Työ, taloudellinen hyvinvointi ja yrittäjyys.

Lappeenrannan kaupungin valtuusto hyväksyi 11.12.2017 kaupungin strategian Lappeenranta 2033. Strategia on samalla kaupungin valtuustokauden hyvinvointityön viitekehys. Asukkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen on Lappeenrannan kaupungin strategian tärkeimpiä tavoitteita. Strategian tavoitteet ja päämittarit on esitetty kuvassa 1. Liitteessä 1. on kuvattu kaupungin strategian toimintasuunnitelman mukaiset erillis- ja kehittämisohjelmat. Kaupungin strategiassa asukkaiden liikkuminen, hyvinvointi ja osallisuuden edistäminen on nostettu merkittäväksi tekijöiksi. Strategian kärjet ovat kasvua ja osaamista, puhdasta ja kestävää sekä sykettä ja säpinää. Sykettä ja säpinää aktivoi asukkaita liikkumaan ja harrastamaan sekä luo edellytyksiä vetovoimaisille tapahtumille. Kasvua ja osaamista tähtää elinvoiman kasvattamiseen ja nuorten tulevaisuuden taitojen ja työllistymisen edistämiseen. Puhdasta ja kestävää ohjelmakokonaisuudessa panostetaan kestävään kehitykseen ja terveen ja turvallisen elinympäristön mahdollistamiseen. Lappeenranta 2033 –strategian slogan on Uskallamme. Teemme. Onnistumme.

Hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan on koottu kaupungin strategian mukaiset ja toimialojen perustoiminnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteet. Vuonna 2020 toteutetut toimenpiteet on kuvattu taulukossa 1. ja vuoden 2021 hyvinvointityön suunnitelman pääteemat on kuvattu taulukossa 2. Eksoten osalta raportointi tapahtuu maakunnallisessa hyvinvointikertomuksessa mutta kaupungin raportointiin on nostettu joitakin keskeisimpiä toimenpiteitä, joissa kaupungin ja Eksoten yhdyspinta on keskeistä. Vuoden 2020 hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen kokonaisuutta on leimannut vahvasti koronapandemia.

Kuva 1. Lappeenranta 2033 strategian tavoitteet ja päämittarit

Strategia päämittarit ja erillis- ja kehittämisohjelmien mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2020	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2033
Elämälaatuensa hyväksi tuntevat	52,3 %	55 %	60,5 %	55 %	60 %
Luottamus kunnan päätöksentekoon	2,9	3	2,94	3	4
Työssäkäyvien määrän kasvu	28 700	29 000	29 679	30 000	32 000
Yritysimagon parantuminen	29	16	24	14	7
Henkilöstön työtyytyväisyys	3,69	3,70	3,66	3,85	4
Asiakkaan palveluun käyttämä aika	-	- 10%	-	-50 %	-75 %
Lainat/asukas	7 146	7 284	6 975	8 500	7 500
Hukkatyöhön käytettävät htv:t	-	- 10%	-	-50 %	-75 %
Nuorisotyöttömien määrä	700	470	740	450	300
LUT tekniikan hakijat/aloituspaiikat	-	1,75	1,53	2	2,5
CO ₂ -päästöt	-40%	-46 %	-46 %	-50 %	-80 %
Greenreality työpaikat	0 (=2000 työp)	+220	+158	+300	+800
Matkailijoiden viipymä	1,78	1,8	1,98	1,90	1,95
Harrastavien määrä	90 %	92 %	94,2%	95 %	98 %
Sairaspoissaolojen vähentyminen	10,8	12	13,4	10	9
Hankintojen YrVA	-	70 %	75 %	75 %	100 %
Koulunkäynnistä pitäminen (8. ja 9. lk)	69,6 %	72 %	68,0 %	+2 %	+8 %
Yksinäiseksi tuntevien osuus (8. ja 9. lk)	8,7 %	8 %	10,1 %	-0,2 %	- 0,5 %
Korjausvelan määrä (katuinfra)	95,41 M€	0	-0,4 %	0	-50 %
Yritysasiakkaiden tyytyväisyys	3,67	3,7	3,48	4	4,2

Taulukko 1. Vuoden 2020 keskeisimmät terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet ikäryhmittäin ja teema-alueittain

Lapset 	Maan hallitus on asettanut tavoitteeksi varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamisen vuoteen 2020 mennessä vähintään 95 prosenttiin nelivuotiaista ja sitä vanhemmista alle kouluikäisistä lapsista. Koronavirustilanteesta johtuneiden poikkeusolojen alettua maaliskuussa 2020 varhaiskasvatuksen kysyntä laski huomattavasti, mutta koronapandemiatilanteella ei ollut vaikutusta varhaiskasvatukseen osallistumiseen enää vuoden loppupuolella. Lappeenrannassa osallistumisaste oli vuoden 2020 lopussa 94,4 % kaikista viisivuotiaista ja 90 % neljävuotiaista. Viimeisimmän keväällä 2019 toteutetun kouluterveyskyselyn perusteella Lappeenrannan koululaisten hyvinvointi on 4. ja 5. luokkalaisten vertailuaineiston keskiarvon tuntumassa. Oppilaiden fyysisen aktiivisuuden kehittymistä on seurattu Opetushallituksen laatimien MOVE-testien tulosten vertailutietojen avulla vuodesta 2016 alkaen. Lappeenrannan 5. luokkalaisten fyysinen kunto ja suorituskyyky ovat testien perusteella maan keskitasoa tai hieman sen yläpuolella. Kestävyyssunnan osalta lappeenrantalaisten 5. luokkalaisten mediaani on koko maan mediaanin yläpuolella niin tyttöjen, kuin poikienkin tuloksissa. Lihaskunnan osalta lappeenrantalaiset sijoittuvat mediaanin molemmin puolin, suurta muutosta ei ole kumpaankaan suuntaan. Liikkuvuuden tulokset noudattavat pääosin valtakunnallista linjaa ja kehitettävää on niin Lappeenrannan, kuin koko maan osalta. Lappeenrannan osalta tulokset kestävät pääosin vertailun niin maakunnan tasolla, kuin valtakunnallisestikin. Kouluterveyskyselyn tuloksia maanlaajuisesti tarkasteltuna, on 4. ja 5. luokkalaisten päivittäisen liikkumisen määrä vähentynyt vuodesta 2017. Lappeenrannan osalta tilanne on sama ja etenkin poikien liikkumisen määrä on vähentynyt. Oppilaat kokevat olevansa tyytyväisiä elämäänsä niin Lappeenrannassa, kuin valtakunnallisestikin. Terveystilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokee lappeenrantalaisista 4. ja 5. luokkalaisista kahdeksan prosenttia, kun koko maan prosenttiosuus on yhdeksän. Lappeenrantalaisista nuorista n. 90 prosenttia vastaa harrastavansa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa. Syntyneiden lasten määrä on kääntynyt voimakkaasti laskuun. Vuonna 2020 Lappeenrantaan syntyi 479 lasta, mikä on jopa tilastokeskuksen ennustetta alhaisempi. Lapsiperheiden määrä perheistä on laskenut ja oli vuonna 2019 35,8% ja yhden vanhemman perheiden määrä on lievästi kasvanut ollen 24 % perheistä. Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden määrä on 10,5 % perheistä. 13,3 % alle 18-vuotiaista henkilöistä kuuluu pienituloisiin kotitalouksiin kaikista lappeenrantalaisista alle 18-vuotiaista henkilöistä (Lähde: Hyvinvointikertomus /Sotkanet)
---	--

TEEMA-ALUEET	TOIMENPITEET
1. Terveelliset elämäntavat	Lappeenrannan kaupungin yhtenä strategisena tavoitteena on liikkuvat asukkaat. Terveiden elintapojen edistämisen pääpaino lapsilla ja lapsiperheillä on aktiivisen ja liikunnallisen elämäntavan edistämisessä. Tavoitteena on, että jokaisena koulu- ja päiväkotipäivänä mahdollistuu vähintään tunti liikkumista. Vipinää ja kipinää hanke - Varhaiskasvatuksessa on kehitetty jo neljän vuoden ajan varhaiskasvatuksen arjen liikunnallistamista. Vipinää ja kipinää -perheliikuntahanke on jatkoa varhaiskasvatuksen Isosti ja kovaa -liikuntahankkeelle. Hanke päättyy alkuvuodesta 2021. - Hankkeessa on luotu liikunnalliseen elämäntapaan kannustava toimintamalli, joka on käytössä kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä. Toimintamallilla on lisätty varhaiskasvatuksessa olevien lasten liikuntaa/liikkumista ja sitä kautta hyvinvointia liikuntasuosittelun mukaiseksi. Toimintamallin vahvistamiseksi on palkattu varhaiskasvatuksen liikuntakoordinaattori, joka on kouluttanut henkilöstöä arjen liikunnallistamiseen. Henkilöstön koulutusten lisäksi on järjestetty myös perhe-liikuntatapahtumia, joiden avulla on pyritty aktivoimaan koko perheen liikuntaharrastusta. - Perheiden liikunta-aktiivisuutta on pyritty lisäämään erilaisin kannustein ja tempauksin. Perheille ja lapsille suunnattiin erilaisia lähi- ja virtuaalitapahtumia, luontoliikuntapajoja ja -retkiä, perheliikuntakerhoja ja lajikokeiluja. Virtuaalisiin perhetreeneihin osallistui yhteensä 60 perhettä neljänä eri kertana. Liikkuva opiskelu, koululiikunnanohjaajat, koulufysioterapia ja Vipinää ja kipinää-hanke järjestivät korona keväällä 2020 Super Keikka - Hyvinvointia kotona (29.4.) suunnattiin sekä esiopetuksen että perusopetuksen (live ka 4500 katsojaa ja jälkeinpäin katsontakertoja kertyi yli 10 000). Kesäseikkailu toteutettiin yhdessä liikuntatoimen ja koululiikunnanohjaajien kanssa ja siihen osallistui noin 100 lasta. Syyskaudella toteutettiin Syyspurtti perheliikuntatapahtuma, joka keräsi 160 osallistujaa. Lisäksi perheille järjestettiin muun muassa kolme erillistä perheliikuntailtaa, jotka tavoittivat yhteensä noin 240 osallistujaa ja perheliikuntakerhot eri puolilla Lappeenrantaa (32 kerhokertaa tavoitti 573 osallistujaa). Hankkeen loppuraportti valmistuu keväällä 2021. Liikkuva koulu perusopetuksessa - Lappeenrannan peruskoulujen arkeen on juurrutettu lisävoimin liikuntaa vuonna 2020. Liikkuva koulutiimi on työskennellyt aktiivisesti. Kaupungin strategisella rahoituksella kevätlukukaudella toimi kahdeksan liikunnan ohjaajaa ja fysioterapeutti. Vuoden 2020 syyslukukaudella toimi viisi koululiikunnan ohjaajaa ja lisäksi käynnistettiin koulufysioterapeutin toimintamallin kehitystyö yhteistyössä Eksoten kanssa. Koululiikunnanohjaajat ovat lisänneet aktiivisuutta koulupäiviin

	kaikille Lappeenrannan peruskoululaisille. Lisäksi kouluilla on ollut fysioterapiaopiskelijoita. Harjoittelijoiden ja liikunnanohjaajien voimin pystytään tarjoamaan myös henkilökohtaista liikuntaneuvontaa. Motorisen oppimisen tukeminen koulussa - Kaupungin strategisella kehittämisrahoituksella kehitettiin motorisen oppimisen tukemista perusopetuksessa vuosina 2018–2019 yhteistyössä Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan kanssa. Toimintamallia juurrutettiin käytäntöön vuonna 2020. Harrastustoiminnan järjestäminen - Lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastustoimintaa koordinoi nuorisotoimen koordinaattori. Jokaisessa koulussa on ollut tarjolla sekä kulttuurista että liikunnallista harrastustoimintaa (yhdenvertaisuus). Vuoden 2020 aikana tarjottiin Opetushallituksen tukemaa koulukerhotoimintaa ja kevätkauden ajan Olympiakomitean tukemia Lasten Liike –kerhoja. - Kaupungin strategiarahoituksella järjestettiin TAIDE-kerhoja (kuvataide, sirkus, käsityö, tanssi) koululaisten iltapäivätoiminnan yhteydessä. Koronan aiheuttamat poikkeusolot aiheuttivat muutoksia harrastustoiminnan suunniteltuun toteutumiseen. - Kaupunki on tukenut noin sadan lapsen ja nuoren harrastustoimintaa taloudellisesti. Vuoden 2019 lopulla saatiin AVI:n hankerahoitus 24.000 euroa ja sen seurauksena toimintamallia on muutettu ja vuonna 2020 oli jaettavana harrastusavustusta kausimaksuihin yhteensä 74.000 euroa kumppanuusseurojen avustuksella. Miltei koko rahoitus jaettiin lappeenrantalaisille lapsille- ja nuorille koronan aiheuttamista poikkeusoloista huolimatta. - Lappeenranta tarjosi perusopetuslain mukaista koululaisten iltapäivätoimintaa 760 tuntia (keskimäärin 4 tuntia päivässä) kouluvuoden aikana. Iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. - 2. vuosiluokkien oppilaille sekä erityisen tuen piirissä oleville 3. - 9. vuosiluokkien oppilaille. Perheiden yhteisen liikkumisen edistäminen - Liikuntatoimen Lasten liikuntamaa ja vesipeuhupäivät tarjoavat perheille yhteistä toimintaa ja monipuoliset mahdollisuudet 1-12 -vuotiaiden lasten liikunnalliseen leikkiin ja temmellykseen. Vuonna 2020 liikuntamaa tapahtumia ei pystytty järjestämään edellisten vuosien tapaan koronapandemiasta johtuen. Liikuntamaa ja vesipeuhutapahtumia järjestettiin yhteensä 47 kertaa ja ne tavoittivat 2539 kävijää. Liikuntadiplomi - Keväällä koronapandemian sulkutilan aikaan valmisteltiin Liikuntadiplomia. Työ saatiin valmiiksi ja julkistettiin toukokuussa.
--	---

	Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien lasten ja lapsiperheiden aktivointi - Vuonna 2018 otettiin käyttöön lasten ja nuorten TSEMPPI-kortti. Kortti voidaan myöntää 2-17 vuotiaille lappeenrantalaisille lapsille ja nuorille, joiden ISO-BMI on tasolla 30 tai enemmän tai henkilön vyötärönympäryksen ja pituuden suhde on yli 0,50. Vuonna 2020 kortteja myönnettiin 10 kappaletta. Kaikkiaan kortteja on myönnetty 52 lapselle/nuorelle vuodesta 2018. Liikuntaneuvontaa annettiin 11 lapsiperheelle. - Koululiikunnanohjaajat toteuttivat yhteensä 103 liikuntaneuvontakäyntiä, 54 muuta yksilöohjausta (saliohjelmien teko ja ”kevyemmät tapaamiset”) ja toteuttivat siten yhteensä 157 liikuntaneuvonta- ja liikuntainfotapaamista. Ravitseminen - Saimaan Tukipalvelut on toteuttanut omassa ruokalistasuunnittelussaan ja toiminnassaan kasvisruoan tarjonnan lisäämistä ja sesonginmukaisuutta jo usean vuoden ajan. Työ terveyttä edistävien aterioiden kehittämisessä ja ruokatottumusten muuttamisessa terveellisempään suuntaan jatkuu. - Päiväkodissa tarjottu ruoka kattaa kokopäivälapsen energian ja suojaravintoaineiden tarpeesta 2/3. Kokopäivähoidossa olevalle lapselle tarjotaan aamupala, lounas ja välipala. Kouluissa tarjottu ruoka kattaa oppilaan energian ja suojaravintoaineiden tarpeesta n. 1/3. - Kouluissa on tarjolla maksullinen välipala (2 €). Maksuttomaan välipalaan ovat oikeutettuja ne oppilaat, jotka sitä tarvitsevat terveydellisistä syistä (esim. diabetes). Eksoten neuvola ja kouluterveydenhoito - Terveiden ja Hyvinvoinnin Laitoksen selvityksen mukaan Etelä-Karjalassa äitiys- ja lastenneuvolojen lääkärin ja terveydenhoitajan terveystarkastukset on järjestetty kattavasti. - Varhaiskasvatuksen ja neuvolan ja kouluterveydenhuollon prosesseja on kehitetty yhteistyössä.
2. Mielen hyvinvointi	Lappeenrannan kaupungin strategisena tavoitteena on hyvinvoivat lapset ja nuoret. Lappeenrannan kaupunki tukee lasten ja nuorten kasvamista, oppimista ja itseilmaisua onnistumisten ja positiivisen vahvistamisen kautta. Merkittävä mielen hyvinvoinnin vahvistaja on monipuolinen kulttuuritarjonta. Lasten kulttuurikeskus Metku - Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Etelä-Karjalan kuntien rahoittama lastenkulttuurikeskus Metku tuotti vuonna 2020 kaikille tasavertaisesti saavutettavaa taidesisältöistä ja kulttuurikasvatusta, joka tuotettiin koulujen ja taidelaitosten sekä 3. sektorin yhteistyönä. Metku reagoi epidemian vaatimiin erityistilanteisiin ja tarpeisiin tuottamalla digitaalista materiaalia erilaisille nettisivustoille ja sosiaaliseen mediaan. Myös turvallisiin julkisiin tiloihin kuten puistoihin ja aulatiloihin tuotettiin lasten kanssa etänä yhteisötaidetta. Metkussa vahvistettiin kuntakohtaisia

	kulttuurikasvatusohjelmia, jotka ovat osa valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteita (2016) ja keväällä 2019 päivitettyä lakia kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019). - Varhaiskasvatuksen ja peruskoulujen kulttuurikasvatusohjelma Kulttuuripolku on kulttuuri- ja taidekasvatusohjelma, jonka tavoitteena on taata jokaiselle lappeenrantalaiselle esi- ja peruskoulun oppilaalle tutustuminen oman kaupungin kulttuuritarjontaan ja taiteen harrastamisen mahdollisuuksiin. Kulttuuripolkua ei pystytty toteuttamaan täysin koronasta johtuen. Kulttuurisuihku - Kaupungin strategisella rahoituksella Metku on käynnistänyt kulttuurisuihku toiminnan. Se tarjoaa lappeenrantalaiselle peruskoulun oppilaalle maantieteellisesti ja sosioekonomisesti tasa-arvoisen tutustumisen oman kaupungin kulttuurilaitoksiin. Kulttuurisuihku ei pystytty kaikilta osoin toteuttamaan koronapandemian takia. Museot - Vuodelle 2020 suunnitellut näyttelyt toteutettiin, mutta näyttelytiloja jouduttiin pitämään koronarajoitusten vuoksi yleisöltä kokonaan suljettuina maaliskoukuun ajan ja loppusyksystä ne olivat avoinna rajoitetusti. Tapahtumatoiminta ja yleisötyö on ollut pysähdyksissä tai hyvin rajoitettua koronavuoden aikana. - Alle 18 vuotiaat pääsevät ilmaiseksi Lappeenrannan museoihin. - Lappeenrannan taidemuseo toimii taidetestaaja-paikkana. - Museo järjestää toimintaa myös aivan pienille lapsille MusArt-vauvapajojen merkeissä. Kirjaston lasten tapahtumat - Koronarajoitusten johdosta kirjaston tapahtumatoiminta oli ajoittain kokonaan keskeytynyt tai järjestettiin rajoitetuin osallistujamäärin, mikä näkyy tapahtumien määrässä ja osallistujamäärissä. Lapsille suunnattuja tapahtumia pystyttiin kuitenkin toteuttamaan muun muassa lasten elokuvat, satutuokiot suomeksi ja venäjäksi, konsertteja ja nukketheateriesityksiä myös etänä. Kaupunginorkesteri - Koronapandemia pysäytti orkesterin toiminnan maaliskuussa 2020 täysin ja kaikki kevään konsertit jouduttiin perumaan. Syksy 2020 alkoi 150 kuulijan rajoituksin ja vasta lokamarraskuussa yleisöä oli lähes jokaisessa konsertissa 150 kuulijaa. Keväällä orkesteri oli lomautettuna touko-kesäkuussa. Syksyn orkesteri harjoitteli ja konsertoi lähes suunnitellulla ohjelmistolla muutamaa ohjelmamuutosta lukuun ottamatta. Joulukuussa koronan toisen vaiheen rajoitukset pysäyttivät yleisökonserttitoiminnan ja orkesteri siirtyi tekemään internetkanavilleen konserttivideoita.
--	--

- Lappeenrannassa alle 16-vuotiaat pääsevät ilmaiseksi konsertteihin ja lisäksi musiikkiopiston oppilaat pääsevät opiskelijakortin esittämällä ilmaiseksi konsertteihin.

Kaupunginteatteri

- Syksyllä esitystoiminta päästiin aloittamaan noudattaen yleisötilaisuuksien turvallisuusrajoituksia ja hygieniaohjeita. Marraskuun loppuun saakka esitykset toteutettiin noin 25 %:n täyttöasteella, kunnes jälleen joulukuussa pandemian vuoksi esitystoiminta jouduttiin keskeyttämään. Pienellä näyttämöllä hyvän alun saanut Maukka, Väykkä ja syntymäpäivä jouduttiin myös kevään jälkeen ottamaan pois tuotannosta.

Varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatuksen tavoitteena on vuonna 2020 ollut vahvistaa toimintakulttuuria, joka aiempaa paremmin tukee paitsi lasten myös henkilöstön psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä tarjoaa ratkaisukeskeisiä onnistumisen kokemuksia. Kehittäminen on tapahtunut pääsääntöisesti hankerahoituksella ja henkilöstöä kouluttamalla. Keskeisimmät kehittämishankkeet on listattu alla:
- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen
 - o Hankkeen tavoitteena on vahvistaa yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta. Hankkeen avulla on kehitetty toimintamalleja ja rakenteita monipuolistamalla osaamista. Taiteen kokeminen ja tekeminen sekä toiminnallinen osallistuminen on tuotu kaikkien lasten ulottuville perheen taustasta riippumatta. Hankkeen avulla tarjotaan osallisuutta ja tasa-arvoa edistäviä onnistumisen kokemuksia sekä riittävän varhaista tukea.
 - o Hankerahoituksella on palkattu kaksi taidekasvattajaa, toimintaterapeutti sekä kieli- ja kulttuuriavustaja kehittämään ja rikastuttamaan tukea tarvitsevien sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten kanssa toteutettavaa pedagogista toimintaa. Hanke toteutetaan jatkohankkeena kesällä 2021 päättyvälle OPH:n positiivisen diskriminaation edistäminen -hankkeelle, jonka puitteissa taidekasvattaja ja toimintaterapeutti ovat työskennelleet varhaiskasvattajien työn tukena erityisesti tukea tarvitsevien lasten kanssa toimien.
- Oikeus oppia -hanke
 - o Oikeus oppia -hanke on valtakunnallinen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelma vuosille 2020-2022. Ohjelma on suunnattu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestäjille.
 - o Kehittämisohjelmalla edistetään koulutuksellista tasa-arvoa sekä lapsen ja koulunkäynnin tukea ja inklusiota, uudistetaan lainsäädäntöä, vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja esi-

	ja perusopetuksen rahoitusjärjestelmien vaikuttavuutta sekä etsitään yhdenvertaisuutta vahvistavia, vaikuttavia käytänteitä ja toimintatapoja. - Lukutaito lentoon -hanke - o Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman hankkeen avulla edistetään lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja alkuopetuksessa. Lukutaito lentoon -hankkeen päätavoitteena on lukemisen kulttuurin, lukutaidon ja lukuinnon edistäminen. Rahoituksella on palkattu lukukoordinaattori, jonka tehtävänä on auttaa henkilökuntaa toteuttamaan lukemisen kulttuurin kehittämistä vahvistavia toimenpiteitä. Näitä ovat esimerkiksi oppimisympäristöjen muokkaaminen lukumyönteisemmäksi ja toiminnallisuuden lisäämistä kielellisten taitojen kehittämiseksi vaikkapa sanataiteen keinoin. Hankkeessa hyödynnetään myös kirjaston osaamista lukuinnon lisäämisessä. Lukeva Lappeenranta-verkkosivusto toimii hankkeen tiedotuspohjana. Sivuille lisätään materiaalia varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen käyttöön sekä välitetään informaatiota koteihin. - Ihmeelliset vuodet -koulutus - o Ihmeelliset vuodet on yhdysvaltalaisen psykologian professori Carolyn Webster-Strattonin kehittämä ryhmänhallinnan menetelmäkoulutus 3-12 -vuotiaiden lasten kanssa työskenteleville ammattilaisille, vanhemmille ja 3-12 v lapsille. Ohjelman tavoitteena on lasten käytöksen ongelmien vähentäminen sekä sosiaalisten taitojen ja tunteiden säätelyn lisääminen kotona, päiväkodissa ja koulussa. Sen avulla edistetään vanhempien ja ammattikasvattajien myönteisen kasvatuksen keinoja ja autetaan kasvattajia käsittelemään lasten käytöksen ongelmia. Tavoitteena on parantaa vanhemman tai ammattikasvattajan ja lapsen välistä vuorovaikutusta. • Ratkaisukeskeinen toimintakulttuuri ja –valmennus - o Kaupungin strategisella rahoituksella on järjestetty ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja –valmennus perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. • Varma-tiimi - o Varma-tiimi on Lappeenrannan kaupungin varhaiskasvatuksen moniammatillinen työryhmä, joka toimii varhaiskasvatuksen ammattilaisten ja perheiden tukena. Tiimissä toimii kuraattori, psykologi, sairaanhoitaja ja toimintaterapeutti. - o Varma-tiimin toiminnassa pyritään ennaltaehkäisyyn sekä varhaisen tuen tarjoamiseen. Varma tukee varhaiskasvatuksen ammattilaisia, jotka työskentelevät alle 6-vuotiaiden lasten kanssa. Tiimi toimii yhteistyössä varhaiskasvattajien kanssa lasten ja heidän perheiden hyväksi. Toiminnan tarkoituksena on edistää lapsen hyvinvointia niin
--	---

	päiväkodissa kuin kotona. Moniammatillisen tiimin tehtävä on siis auttaa lapsen kasvuympäristössä toimivia aikuisia. ○ Varma-tiimi tarjoaa tukea lapsen ja perheen arjen haasteisiin päiväkodissa ja tarvittaessa jalkautuen kotiin. Lisäksi Varma voi toimia tukena henkilöstön ammatillisissa sekä työssäjaksamisen kysymyksissä. Varhaiskasvatuksen piirissä oleva perhe voi myös olla itse suoraan yhteydessä Varma-tiimiin. • Kielipainotushanke LEAP ○ Kielipainotushankkeen avulla tuetaan kielitietoisuuden kasvua ja kansainvälisyyskasvatusta. Hankkeessa halutaan hyödyntää 5-vuotiaiden lasten kielellisen herkkyyksikauden mahdollisuuksia. Pilottiryhmille järjestetään ohjattuja leikinomaisia kielisuihkuja yhteistyössä perusopetuksen englannin opettajien kanssa. Varhaiskasvatuksen henkilökunnalle järjestetään täydennyskoulutusta kielikasvatuksen ja kielirikasteisen toiminnan avuksi sekä monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelun ja toteuttamisen tueksi. Tavoitteena on, että lapset innostuvat kielen oppimisesta ja opiskelusta, tottuvat kuuntelemaan ja ymmärtämään selkeää englanninkielistä puhetta, joka liittyy arkipäivän tilanteisiin, rohkaistuvat käyttämään alkavaa englanninkielen taitoaan, tutustuvat vieraisiin (etenkin englanninkielisten maiden) kulttuureihin. • Kielirikasteisen toiminnan mahdollistaminen varhaiskasvatuksessa ○ S2-kielen oppiminen ja omaksuminen varhaiskasvatuksessa perustuu toiminnalliseen ja kielelliseen vuorovaikutukseen. Henkilökunnan tietoinen kielen mallintaminen arjessa tukee uuden kielen oppimista. Toiminnassa pyritään tukemaan lapsen oman äidinkielen kehitystä yhteistyössä vanhempien kanssa ja mahdollisten kieliavustajien tuella. Eri kielten ja kulttuurien arvostus päiväkodissa edistää lapsen tasapainoista kehitystä. • Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustus koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020-2021 ○ Valtionavustus on tarkoitettu lasten kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseen ja varhaiskasvatuksen digitoimintakulttuurin kehittämiseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Avustuksella on palkattu neljä resurssikasvattajaa, joiden työpanos on mahdollistanut lasten tukemisen yksilöllisemmin ja jakautumisen pienryhmiin paremmin niissä ryhmissä, joissa on huolta lasten oppimisesta ja hyvinvoinnista kevään poissaolojen jäljiltä.
--	--

Perusopetus

- Vuotta 2020 on leimannut vahvasti koronavirusi. Kriisinhallinta on edellyttänyt aikaresurssin käytön muuttamista ja toimintatapojen uudistamista niin esimiesten kuin henkilöstön osalta. Ensisijaista on ollut terveellisen ja turvallisen oppimis- ja työympäristön varmistaminen sekä hyvinvoinnin ja oppimisedellytysten varmistaminen poikkeavassa tilanteessa. Kehittämistyötä on toteutettu vain välttämättömien kehittämishankkeiden osalta. Perusopetuksen strategiassa henkilöstön kanssa yhdessä määritellyt kehittämisen painopistealueet liittyvät vahvasti oppilaiden hyvinvoinnin ja laaja-alaisen osaamisen varmistamiseen sekä riittävien perustaitojen oppimiseen.
- Koulukiusaamisen estäminen
 - o Kivakoulu toimintamallia ja vertaissovittelumalleja käytetään kouluissa kiusaamisen estämiseksi ja ristiriitatilanteiden selvittämiseksi.
 - o Vintiö -toimintamallia on kehitetty yhdessä poliisin ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa ja sitä käytetään vaikeiden kiusaamistilanteiden selvittelyssä. Kaupungissa on otettu käyttöön yhteinen toimintamalli lainvastaisten tekojen varalle, jossa tavoitteena on pureutua syrjäytymisen ehkäisyyn. Tavoitteena on, että kouluissa puhutaan jatkossa lainvastaisista teoista ja luovutaan koulukiusaamiskäsitteestä, koska se on epämääräinen ja vähättelevä ilmaisu, eikä välttämättä kerro yksittäisen teon vakavuutta, vastenmielisyyttä tai lainvastaisuutta.
- PRO-koulutoiminta
 - o Positiivisesti ryhmässä oppien (PRO-koulu) toiminta on kehittynyt ja laajentunut. Yhä useampi perusopetuksen koulu toteuttaa positiivisen käyttäytymisen vahvistamista kouluissa. Toimintamalli vaatii koko koulun toimintakulttuurin muutosta, joissa koulun aikuiset erityisesti miettivät omaa toimintaansa, löytävät yhteiset ja johdonmukaiset toimintamallit.
- Tiimioppivan organisaation kehittäminen
 - o Koko opetustoimen yhteiseksi kehittämiskohteeksi on valittu tiimioppivan organisaation kehittäminen. Koulutus tukee tiimityön ja -oppimisen edistämistä kouluissa ja antaa tukea henkilökunnalle kohdata nopeaa koulun ja yhteiskunnan vaatimusten kautta tulevaa muutostarvetta. Tiimioppiminen on keskeinen työväline myös ketterästi oppivan organisaation edistämisessä. Vuoden 2020 aikana rehtorit ja opettajat ovat osallistuneet edellisen vuoden tapaan tiimikoulutuksiin. Koulutukset ja toiminnan kehittäminen jatkuvat strategiakauden ajan strategiarahoituksella sekä Opetushallituksen myöntämällä rahoituksella.

- Koulutuksellinen tasa-arvo hanke
 - o Lasten ja nuorten mielen hyvinvointia tuetaan henkilökunnan ratkaisukeskeisellä työotteella ja psykososiaalista tukea annetaan tarvittaessa yhteistyössä Eksoten kanssa. Opetushallituksen tasa-arvohankkeen avulla on lisätty henkilöstöresurssia haasteellisten ryhmien tukemiseen. Tällä on pyritty huolehtimaan yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta oppilaan taustasta riippumatta. Kouluissa on työskennellyt viisi psykiatrista sairaanhoitajaa ennakoivalla työotteella. Yhteistyössä Eksoten kanssa valmisteltiin mallin jatkokehittäminen ns. Myötätuulitoimintamallin pilotointi kaupungin rahoituksella.
 - o Syksyllä 2020 on valmisteltu Lappeenrannan opetustoimen koordinoimaa maakunnallista Oikeus oppia-hanketta, johon myös Eksote osallistuu. Hankkeen kehitystyö käynnistyy vuonna 2021.
- Kaikille sopiva koulu –hanke
 - o Strategisella rahoituksella on jatkettu Kaikille sopiva koulu –hanketta, jolla tuetaan kouluja kehittämään toimintakulttuuria ja tuen rakenteita siten, että mahdollisimman monella lapsella olisi mahdollista käydä riittävästi tuettuna omaa lähikouluaan.
- Lukeva Lappeenranta
 - o Strategisella rahoituksella on kehitetty yhteistyössä perusopetuksen ja kirjastojen kanssa toimintamallia. Tavoitteena on edistää lappeenrantalaisien lasten ja nuorten lukutaidon edistämistä.

Monikulttuurisuuden tukeminen

- Varhennettua kielten opetusta on järjestetty useissa kouluissa, toiminta on rahoitettu hankerahoituksella.
- Kirjastossa on tarjolla venäjänkieliset satutuokiot ja maahanmuuttajaperheille suunnatut askartelupajat.
- Lappeenrannan kaupunki on rahoittanut Me.-talon toimintaa, jonka ylläpidosta on vastannut Nicehearts ry. Me.-talo toimii monikulttuurisen työn toiminta-alustana ja Nicehearts ry järjestää muun muassa tyttöjentila toimintaa maahanmuuttajataustaisille tytöille.

Icehearts toimintamalli

- Lappeenrannan kaupunki käynnisti yhdessä Eksoten ja Icehearts ry:n kanssa ensimmäisen Icehearts ryhmän, jonka tarkoituksena on tukea pitkäkestoisesti erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia harrastustoiminnan kautta. Kaupungissa toimii kaksi ryhmää ja kaksi ohjaajaa. Molemmat ryhmät toimivat Länsialueella.

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	Lappeenrannan kaupungin strategisena tavoitteena on puhdas ja kestävä elinympäristö sekä asukkailleen merkityksellisen ympäristön mahdollistaminen. Osallistaminen kasvu ympäristön suunnitteluun - Kaupunkisuunnittelu järjesti erilaisia nuorten ja lasten kuulemistilaisuuksia ja osallistui myös lapsille ja nuorille suunnattuihin tapahtumiin. Aiheesta laajemmin nuorten 3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö osiossa. Turvallisuuden edistäminen - Vuonna 2020 turvallisuuskoulutukset toteutettiin etänä. - Kouluissa vietetään joka syksy liikenneturvallisuusviikkoa. Liikenneturvallisuussuunnitelma päivitettiin 2018 ja sen toimeenpanosta on vastannut kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmä. - Pyöräilyn edistäminen koulumatkaliikumisessa muun muassa pyöräilyviikot ja talvipyöräilyn edistäminen. Ympäristökasvatus - Kestävä elämäntapa on yksi keskeinen varhaiskasvatuksen arvo. Kestävää elämäntapaa opetellaan yhdessä lasten kanssa arkisten pienten valintojen ja tekojen kautta. Niissä otetaan huomioon ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen ulottuvuus. - Junior University –toimintamallia on laajentunut koko kaupunkia koskevaksi toimintamalliksi. Junior University -toiminta tähtää kokonaisuudessaan kestävän kehityksen ja kestävän elämäntavan edistämiseen. Innovatiiviset oppimisympäristöt - OPH:n myöntämän Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen -hankkeen rahoituksen avulla on kehitetty avointen ja monimuotoisten oppimisympäristöjen joustavaa ja tehokasta käyttöä sekä vahvistamaan pedagogista osaamista tässä ympäristössä toimimiseen.
4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot	- Etelä-Karjalan alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019–2022 - o Etelä-Karjalan alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019–2022 Yhdessä -tukena arjessa, mukana elämässä valmisteltiin osana LAPE-hanketta vuoden 2019 alussa. Kaupunki oli vahvasti mukana suunnitelman laatimisessa, toteuttamisessa ja seurannassa. Koronapandemian aikana LAPE-työryhmä kokosi lapsiperhejärjestöt kuukausittaisiin yhteistyötapaamisiin, jotta voitiin varmistaa lapsiperheiden saama tuki mahdollisimman laajasti. - o Hyvinvointisuunnitelman pää- ja alatavoitteiksi on määritelty perheen toimiva arki ja asiakaslähtöinen palvelujärjestelmä. Maakunnallinen LAPE-työryhmä vastaa suunnitelman toteuman seurannasta.

- Unicefin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin arviointiprosessi (LYK)
 - o Lappeenranta on Unicef-lapsiystävällinen kunta. Toiminnan jalkauttamiseen ja brändäämiseen on perustettu työryhmä. Vuonna 2020 käynnistettiin laaja arviointiprosessi lapsiystävällinen kunta toimintamallista.
- Mannerheimin lastensuojeluliiton MLL Kymenpiirin kumppanuussopimus
 - o Lappeenrannan kaupunki ja MLL Kymenpiiri on solminut kattavan kumppanuussopimuksen. MLL tuottaa lasten ja nuorten ja lapsiperheiden matalankynnyksen laajaa tukitoimintaa, joka tähtää perheiden sujuvaan arkeen ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.
- Edustukselliset vaikuttamiselimet ovat kokoontuneet aktiivisesti
 - o Osallisuushankkeen puitteissa kehitettiin lasten ja nuorten osallisuusrakenteiden – lasten parlamentin ja nuorisovaltuuston toimintaa suuntaan, joka tavoittaisi myös näiden rakenteiden ulkopuolella olevia nuoria kuntalaisia. Lapsiystävällinen kunta -kuulemisten yhteydessä on tavoitettu erilaisista taustoista tulevia lapsia ja nuoria ja kuultu heidän kokemuksiaan Lappeenrannasta kasvuympäristönä LYK-toimintasuunnitelman rakentamisen tueksi.
 - o Lappeenrannan Lasten Parlamentti on lappeenrantalaisten alakoululaisten oma vaikuttamiskanava. Lasten Parlamentti ottaa kantaa lapsia koskeviin asioihin, tekee esityksiä, antaa lausuntoja ja toimii lasten äänitorvena Lappeenrannan kaupungissa. Vuonna 2020 parlamentti kokoontui 9 kertaa. Lasten parlamentti osallistui muun muassa Lapsi ystävällinen kunta suunnitteluun.
- Oppilas- ja opiskelijakunnat toimivat kaikissa kouluissa. He osallistuvat koulutoiminnan suunnitteluun ja arviointiin, heidän näkemystensä hyödynnetään mm. koulun kalustohankintojen tekemisessä ja koulutilojen ja –pihojen suunnittelussa. Oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuus ja sen vahvistaminen kouluissa on opetussuunnitelman mukaista toimintaa ja toteutuu koulun arjessa joka päivä.
- Lasten osallistaminen varhaiskasvatuksessa on osa varhaiskasvatuksen jokapäiväistä toimintaa. Keskeiseksi strategiseksi painopistealueeksi toimintakaudella 2020-2021 on nostettu lasten sekä huoltajien osallisuusmahdollisuuksien kehittäminen. Hyviä kokemuksia saatiin esimerkiksi sähköisistä tavoista olla yhteydessä poissaoleviin lapsiin sekä heidän huoltajiinsa. Onnistuneita olivat myös huoltajien kanssa käydyt keskustelut ulkona.
- Nuorisotoimen lasten ja nuorten osallisuuskordinaattori tukee toimialoja lasten ja nuorten osallisuuden edistämässä. Kaupunkiorganisaatioon on muodostettu osallisuustiimi, joka koostuu eri toimialoilla toimivista osallisuuden vastuhenkilöistä. Osallisuutta on edistetty kaikilla

	toimialoilla ja se on otettu selkeästi osaksi valmisteluprosessia. Muun muassa Lauritsalan koulun taidekilpailussa kuultiin lapsia osana taidekilpailun ohjelman laadintaa, kilpailuehdotuksista tehtävää kuulemista ja lapset olivat mukana myös palkintolautakunnassa valitsemassa teosta. Kilpailu toteutettiin yhteistyössä LATOn kanssa. - Kaupunkisuunnittelu oli mukana Wirman kanssa UIR-hankkeessa, jossa kehitettiin uudenlaista kiertotalouden materiaaleista valmistettua raaka-ainetta, josta voidaan valmistaa esim. penkkejä, kukkaruukkuja ja muita 3d-muotoilemalla ja 3d-tulostamalla valmistettuja kokonaisuuksia. Hankkeessa tehtiin yhteistyötä Pontuksen koulun kanssa ja heidän kanssaan toteutettiin mm. 3d-mallinnuskurssi, jossa lapset pääsivät suunnittelemaan rakenteita kaupunkimalliin. Lisäksi lapset saivat nimetä koulun alueelle toteutettavan 3d-tulostamalla valmistettavan ystävänpenkin ja maalata alueen läheisyyteen sijoitetun meluaidan.
5. Viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus	- Lasten ja lapsiperheiden maksuttomista tapahtumista on tiedotettu aktiivisesti Wilma-viestijärjestelmän kautta sekä tiedotettu aktiivisesti verkkosivuilla ja lehdistössä sekä hyödynnetty sosiaalista mediaa - Hyvinvointi – ja sivistyspalvelujen lasten ja perheiden palvelujen tiedottamiseen on panostettu. - Sosiaalisen median kanavatunniste #LPRoppi on ollut aktiivisessa käytössä - Unicefin lapsiystävällinen kunta brändityö ja viestintäsuunnitelman toteuttaminen.
6. Työ, taloudellinen hyvinvointi ja yrittäjyys	UNIORI Lappeenranta Junior University - UNIORI Lappeenranta Junior University on Lappeenrannan kaupungin ja LUT Universityn yhteistyönä kehittämä toimintamalli, joka on osa kaupungin opetusohjelmaa. Toimintamallista osallisiksi pääsevät kaikki ikäluokat eskarilaisista lukiolaisiin. Sisällöt on suunniteltu yhteistyössä esikoulu-, alakoulu-, yläkoulu- ja lukio-opettajien kanssa ja ne pohjautuvat LUTin strategian kolmeen painopistealueeseen: puhdas energia, kiertotalous sekä kestävä liiketoiminta ja yrittäjyys. Lasten työelämätaidot ja yrittäjyys on osa opetussuunnitelmaa - Pikkuyrittäjät toiminta: Lappeenrannan alakoulut osallistuvat Pikkuyrittäjät-ohjelmaan. Pikkuyrittäjät-ohjelmassa alakoululaiset tutustuvat työelämätaitoihin, taloudenhallintaan ja yrittäjyyteen. - Yrityskylätoiminta: Yrityskylä on maailman parhaana koulutusinnovaationa palkittu suomalainen oppimiskokonaisuus. Lappeenrannan perusopetuksen kuudes- ja yhdeksäsluokkalaiset suorittavat yrityskylä opintokokonaisuuden. Yrityskylä perustuu opetussuunnitelmaan ja sen avulla hankitaan kokemuksia työelämästä, taloudesta ja yhteiskunnasta.

Nuoret 	Pääosa lappeenrantalaisista nuorista voi hyvin. Viimeisimmän, keväällä 2019 toteutetun kouluterveyskyselyn perusteella Lappeenrannan koululaisten hyvinvointi on 8. ja 9. luokkalaisten osalta monilla osa-alueilla maan kärkeä, kun vertailussa on mukana samankokoiset ja suuremmat kaupungit. Viimeisin, keväällä 2019 toteutettu kysely osoittaa, että lappeenrantalainen lukiolainen voi pääosin hyvin, paremmin kuin keskivertoinen lukiolainen Suomessa. Koulu-uupumus ja univaikeudet ovat kuitenkin yleisiä etenkin lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla. Oireilevien nuorten ongelmat ovat entistä haastavampia. Tupakointi ja humalahakuinen juominen ovat vähentyneet, mutta nuuskan käyttö on yleistynyt. Oppilaiden fyysistä aktiivisuuden kehittymistä seurataan Opetushallituksen laatimien MOVE-testien tulosten vertailutietojen avulla. Lappeenrannassa on toteutettu MOVE-testejä vuodesta 2016 alkaen. Lappeenrannan Move!-testi tulokset ovat hieman heikentyneet kauttaaltaan verraten aikaisempiin vuosiin. Aikaisempiin vuosien tulokset eivät ole kuitenkaan suoraan verrannollisia, kun kyseessä on aina uusi ikäryhmä. Vuoden 2020 testatut 8.luokkalaiset ovat olleet 5.luokalla vuonna 2017. Vuonna 2017 kyseinen ikäluokka on ollut mittaustuloksissa jopa vielä enemmän jäljessä mediaania, kuin nyt ollessaan kahdeksannella luokalla. Kyseinen ikäluokka on jopa petrannut tuloksiaan, jos verrataan puhtaasti mediaaniin. Nuorten työllistymisen positiivinen vire koki kolauksen koronavuonna ja nuorisotyöttömien määrä lähti kasvuun. Koulutuksen ulkopuolelle jäi vuonna 2019 5,1 % lappeenrantalaisista 17-24 -vuotiaista nuorista. Valtaosa lappeenrantalaisista nuorista kokee, että elämällä on päämäärä ja tarkoitus.
TEEMA-ALUEET 1. Terveelliset elämäntavat	TOIMENPITEET Lappeenrannan kaupungin yhtenä strategisena tavoitteena on liikkuvat asukkaat. Terveiden elintapojen edistämisen pääpaino nuorilla on aktiivisen ja liikunnallisen elämäntavan edistämisessä. Tavoitteena on, että jokaisena koulupäivänä mahdollistuu vähintään tunti liikumista. Syke 100-hanke - SYKE sataan on 13 - 19 -vuotiaille lappeenrantalaisille perustettu harrasteliikuntatarjotin. Tarjottimen sisältö koostuu eri lajien tunneista. Toiminta on ollut osin keskeytettynä koronan takia. Kaikki toiminta on maksutonta ja mukaan voi tulla milloin vain. Tarkoituksena on saada mahdollisimman moni kohderyhmään kuuluva kokeilemaan erilaisia lajeja. Järjestettyjen lajikokeilujen ja tarjottujen tuntien määrää on pudotettu ja rajattu nuorisoa kiinnostaviin lajeihin.

	Liikunnanohjaajat ja liikuntaneuvonta - Lappeenrannan peruskoulujen arkeen on juurrutettu lisävoimin liikuntaa vuonna 2020. Liikkuva Koulutiimi on työskennellyt aktiivisesti. Keväällä toimintaa toteutettiin kahdeksaan ja syksyllä viiden liikunnanohjaajan ja fysioterapeutin turvin. Liikkuvakoulutiimi tarjoaa koulupäiviä aktivoivaa toimintaa kaikille Lappeenrannan peruskoululaisille. Lisäksi kouluilla on ollut fysioterapiaopiskelijoita. Keväällä järjestettiin nuorten liikunta-aktiviteetteja myös etänä. - Liikkuva opiskelu, koululiikunnanohjaajat, koulufysioterapia ja Vipinää ja kipinää-hanke järjestivät korona keväällä 2020 Super Keikka - Hyvinvointia kotona (29.4.) suunnattiin sekä esiopetuksen että perusopetuksen (live ka 4500 katsojaa ja jälkeempäin katsontakertoja kertyi yli 10 000). Harrastamisen Suomen mallin valmistelu - Etelä-Suomen Aluehallintovirasto myönsi vuoden 2020 lopulla Lappeenrannan kaupungille valtionavustusta Myö harrastetaa lähel – Lappeenrannassa hankkeelle, joka on yksi Harrastamisen Suomen mallin pilottivaiheen hankkeista. Avustuksen käyttöaika on 1.1.-5.6.2021. Avustuksen valmistelussa kerättiin tietoa lapsilta ja nuorilta siitä, mitä harrastustoimintaa kokeilun aikana tulisi järjestää. Liikkuva lukio ja hyvinvointiohjaaja - Lukioilla toimii hyvinvointiohjaaja. Toiminnan tavoitteena on liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistaminen, vähän liikkuvien nuorten aktivointi ja opiskelijoiden ohjaaminen kestävään ja toimintakykyä ylläpitävään elämäntapaan. Lukioilla toteutetaan monipuolista Liikkuva opiskelu – toimintaa vuosikellon mukaisesti. Lukiot tekevät yhteistyötä LAB amk:n ja järjestöjen kanssa. Ravitsemus - Saimaan Tukipalvelut on toteuttanut omassa ruokalistasuunnittelussaan ja toiminnassaan kasvisruoan tarjonnan lisäämistä ja sesonginmukaisuutta jo usean vuoden ajan. Työ terveyttä edistävien aterioiden kehittämisessä ja ruokatottumusten muuttamisessa terveellisempään suuntaan jatkuu. Kouluissa tarjottu ruoka kattaa oppilaan energian ja suojaravintoaineiden tarpeesta n. 1/3. - Kouluissa on tarjolla maksullinen välipala (2 €). Maksuttomaan välipalaan ovat oikeutettuja ne oppilaat, jotka sitä tarvitsevat terveydellisistä syistä (esim. diabetes).
--	---

	Ennaltaehkäisevä päihdetyö - Ennaltaehkäisevää päihdetyötä tehdään yhdessä Eksoten, koulujen ja nuorisotoimen kanssa. Eksote vastaa päihdekeskustelujen järjestämisestä niille alaikäisille, joiden päihteiden käyttö on tullut viranomaisten tietoon. Vuonna 2020 oli yhteensä 95 päihdekeskustelua. - Eri peruskouluilla on pidetty päihdeaiheisia oppitunteja ja –tapahtumia 6.-8. luokkalaisille - Ennaltaehkäisevä päihdetyö on jalkautunut nuorten pariin mm. Muodin Yö ja koulujen aloitus- ja lopetus viikonloppuina. - Päihdefoorumi ja asunnottomien yö järjestettiin vuonna 2020 etänä.
2. Mielen hyvinvointi	Lappeenrannan kaupungin strategisena tavoitteena on hyvinvoivat lapset ja nuoret. Lappeenrannan kaupunki tukee lasten ja nuorten kasvamista, oppimista ja itseilmaisua onnistumisten ja positiivisen vahvistamisen kautta. Merkittävä mielen hyvinvoinnin vahvistaja on monipuolinen kulttuuritarjonta. Vuonna 2020 perusopetuksessa ensisijaista on ollut terveellisen ja turvallisen oppimis- ja työympäristön varmistaminen sekä hyvinvoinnin ja oppimisedellytysten varmistaminen poikkeavassa tilanteessa. Lukioissa erityisinä painopistealueina on ollut turvallinen oppimisympäristö, yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen, kannustava ilmapiiri ja työrauha. Etsivän nuorisotyö - Etsivän nuorisotyöntekijöiden asiakaskunnaksi on valikoitunut pääosin täysi-ikäiset, opintonsa useaan kertaan keskeyttäneet ja työelämän ulkopuolelle jääneet nuoret. Suurella osalla asiakkaista on merkittäviä esteitä, niin oman psyykeen alueella kuin elämäntapavalinnoissakin. Nuorten pulmina ovat mielenterveys- ja päihdeongelmat, velkaantuneisuus, yksinäisyys ja opintojen keskeytys. Etsivässä nuorisotyössä on hyödynnetty ratkaisukeskeistä neuropsykiatrista valmennusta nuorten toiminnan ohjauksessa ja arjen hallinnan taitojen vahvistamisessa sekä eheän minäkuvan rakentumisessa. - Kutsunnoissa Etsivä nuorisotyö on ollut mukana Time Out – ohjaajana ja tavannut asevelvollisuus ikäisiä (400) - Vuonna 2020 etsivä nuorisotyö tavoitti yhteensä 164 nuorta ilmoitusten perusteella. (raportointikausi 10/2019-09/2020). Ohjautuneiden ikäjakauma on ollut 16–29 vuotta. Pääosa yhteydenottopyynnöistä on tullut oppilaitoksilta (101). Tavoittamatta jäi 39 nuorta mikä on enemmän kuin aiempina vuosina. Alle 18 vuotiaista jäi kokonaan tavoittamatta 6 (myöskään huoltajaa ei tavoitettu). - Etsivä nuorisotyön asiakkaista ohjaavan ja valmistavan ammatillisen koulutuksen on aloittanut/jatkanut 25. Kuntouttavaan työtoimintaan on ohjautunut 8 nuorta. Avoimille työmarkkinoille on sijoittunut 9 nuorta ja työkokeiluun 8.

	Onni-hanke - Onni-hanke on ohjaamoiden valtakunnallinen psykososiaalisen tuen kehittämishanke, jossa pyritään levittämään vahvuuksiin keskittyvää työotetta ja lisäämään ohjaamossa työskentelevien osaamista nuorten kohtaamisen ja tuen tarpeiden tunnistamisessa. Hankkeen kehittämiskoordinaattorit työskentelevät ohjaamoissa eri puolella Suomea tehden rinnakkain sekä asiakas- että kehittämistyötä. Lappeenrannan Ohjaamossa työskentelee yksi kehittämiskoordinaattori. - Lappeenranta on ollut Onnin pilottiohjaamona vuodesta 2019 ja ohjaamossa on paikallisesti työskennellyt hankkeen kehittämiskoordinaattori / sosiaalityöntekijä. Onni-hanke on järjestänyt Lappeenrannassa sekä koulutusta että työpajoja liittyen neuropsykiatrisen nuoren kohtaamiseen, motivoivaan haastatteluun ja psykososiaaliseen työhön. Lisäksi useita ohjaamon työntekijöitä on osallistunut neuropsykiatristen valmentajien täydennyskoulutukseen, jännittäjäryhmän ohjaajakoulutukseen sekä HOT-muutosvalmennus –koulutukseen. Mentoritoimintamallin pilotointi - Lape-hankkeen puitteissa pilotoitua mentoritoimintaa on jatkettu kokeiluna Lyseon lukiossa strategisella rahoituksella. Kokeilun tavoitteena on testata mallia, jossa koulukuraattori toimii toimintamallin koordinaattorina ja samalla kehittää yhteisöllistä oppilashuollon toimintaa. Korona on vaikeuttanut kokeilua huomattavasti ja kokeilu on päätynyt vuoden 2021 alussa. Toimintaa jatketaan osan oppilas- ja opiskeluterveydenhuollon toimintaa soveltuvien osin. Lukioiden hyvinvointiohjaaja - Hyvinvointiohjaaja ohjaa ja viestii myös mielen hyvinvoinnista mm. mielenterveyden messut ja mielenterveyden teemaviikko. Koulunuorisotyö ja nuorisotyö - Strategisella rahoituksella koulunuorisotyötä on tehty viidellä yläkoululla, Sammonlahdessa, Kimpisessä, Kesämäessä, Lauritsalassa ja Joutsenossa. Jokaiselle näistä on resursoitu puolikkaan nuorisotyöntekijän viikkotyöajan (38,75*0,5) työpanos. Koulunuorisotyön konkreettiset arkipäivän työsisällöt ovat muotoutuneet suurelta osin koulukohtaisten tarpeiden ja koulunuorisotyöntekijöiden omien vahvuuksien mukaisesti. Koulunuorisotyötä on myös tehty Saimaan Ammattiopisto Samossa, jonne on palkattu kokoaikainen koulunuorisotyöntekijä kaupungin ja Sampon yhteisrahoituksella. - Lappeenranta sai aluehallintovirastolta 160000 euron avustuksen ”Koronahaittojen ehkäisy koulunuorisotyön keinoin” -hankkeelleen. Avustuksen turvin tehdään koronahaittojen ehkäisyyn kohdentuvaa nuorisotyötä Kesämäen, Kimpisen, Lauritsalan, Sammonlahden ja
--	--

	Joutsenon yhtenäiskouluissa sekä Sampon Lappeenrannan yksikössä joulukuusta 2020 kevätlukukauden 2022 loppuun asti. - Nuorisotyön perustoimintaa toteutettiin koronasulun aikana digitaalisena nuorisotyönä ja jalkautuvana nuorisotyönä. Kesäkuun alusta alkaen toimipisteet avattiin uudelleen ja sen jälkeen toiminta jatkui koronarajoitusten puitteissa mahdollisimman normaalina. Nuorisotilojen kävijämäärä nousi sulkukuukausista huolimatta yli 32 000 kävijään. Koulukiusaamisen estäminen - Kivakoulu toimintamallia ja vertaissovittelumalleja käytetään kouluissa kiusaamisen estämiseksi ja ristiriitatilanteiden selvittämiseksi. - Vintiö -toimintamallia on kehitetty yhdessä poliisin ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa ja sitä käytetään vaikeiden kiusaamistilanteiden selvittelyssä. Maakunnallinen työryhmä aloitteesta on laadittu yhteinen toimintamalli lainvastaisten tekojen varalle, jossa tavoitteena on pureutua syrjäytymisen ehkäisyyn. Tavoitteena on, että kouluissa puhutaan jatkossa lainvastaisista teoista ja luovutaan koulukiusaamiskäsitteestä, koska se on epämääräinen ja vähättelevä ilmaisu, eikä välttämättä kerro yksittäisen teon vakavuutta, vastenmielisyyttä tai lainvastaisuutta. PRO-koulutoiminta - Positiivisesti ryhmässä oppien (PRO-koulu) toiminta on kehittynyt ja laajentunut. Yhä useampi perusopetuksen koulu toteuttaa positiivisen käyttäytymisen vahvistamista kouluissa. Toimintamalli vaatii koko koulun toimintakulttuurin muutosta, joissa koulun aikuiset erityisesti miettivät omaa toimintaansa, löytävät yhteiset ja johdonmukaiset toimintamallit. Eksoten oppilas- ja opiskeluterveydenhuolto ○ Koulujen yhteisölliset oppilashuoltotyöryhmät pyrkivät edistämään koko koulun hyvinvointia. Yksittäisten oppilaiden ongelmatilanteissa kootaan asiantuntijat selvittämään tarvittavia tukitoimia. Sosiaali- ja terveystoimea edustava koulukuraattori, terveydenhoitaja ja koulupsykologi osallistuvat oppilashuoltotyöhön. ○ Kouluihin on palkattu tasa-arvo hanke rahoituksella viisi psykiatriasta sairaanhoitajaa tukemaan oppilaiden hyvinvointia. Nuorten tapahtumilla ja kulttuuriin aktivoinnilla pyritään vahvistamaan positiivista minäkuva ja osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Taidetestaajat - Lappeenrannan kaupunki on mukana taidetestaajat toiminnassa, joka vie kolmen lukuvuoden ajan (2017–2020) kaikki Suomen kahdeksaslukukalaiset taidevierailuille www.taidetestaajat.fi. Toimintaa ei pystytty koronapandemian takia toteuttamaan normaalisti.
--	---

	Teatterin ja lukion yhteistyö - Lappeenrannan lukioteatteri on Lappeenrannan Lyseon lukion yhteydessä toimiva teatteriryhmä, joka on tehnyt yhteistyötä kaupunginteatterin kanssa. Lyseon lukion musiikkiteatterilinja mahdollistaa opiskelijoiden osallistumisen musiikkiteatteriproduktion suunnitteluun ja toteuttamiseen. Monipuolinen kulttuuri- ja tapahtumatarjonta - Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti nuorillekin suunnattuun tapahtumatoimintaan. - Alle 16 -vuotiaat pääsevät ilmaiseksi Lappeenrannan kaupunginorkesterin konsertteihin ja alle 18 -vuotiaat ilmaiseksi museoihin. - LUT:n ylioppilaskunnan ja kaupungin yhteistyösopimus tapahtumatoiminnasta päivitettiin.
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	- 8-luokkalaisten turvallisuusinfot (Eksote, Pelastuslaitos ja Poliisi) toteutettiin etänä. - Greenreality-kodit ja –yritykset: kaupungin strategisella erillisrahoituksella on käynnistetty hanke, jossa nuoret toimivat kierrätyksen lähettiläinä kodeissa ja yrityksissä. - Nuoria on osallistettu aktiivisesti elinympäristön suunnitteluun (ks. seuraava kohta 4 asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot)
4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot	Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin levittäminen - Osana lapsiystävällinen toimintamallia on kehitetty erityisesti lasten ja nuorten osallisuutta. Nuorisovaltuuston toiminta - Nuorisovaltuuston toimintaa on kehitetty sosiaalista osallisuutta vahvistavaan suuntaan. Nuorisovaltuusto kokoontui 31 kertaa. Nuorisovaltuustovaaaleissa syksyllä valittiin uusi nuorisovaltuusto 2020-2021. Ohjaamon asiakasraati - Ohjaamon asiakasraati on koottu ohjaamossa käyvistä nuorista aikuisista 15-30-vuotiaista. Osa nuorista on käyttänyt ohjaamon palveluita kerran, osa useamman kerran. Ohjaamoraadin tarkoituksena on kehittää nuorten palveluita niin Ohjaamossa, kuin yleisestikin toimia nuorten äänenä palveluiden suunnittelussa. Oppilas- ja opiskelijakunnat - Oppilas- ja opiskelijakunnat toimivat kaikissa kouluissa ja lukioissa. He osallistuvat koulutoiminnan suunnitteluun ja arviointiin, heidän näkemyksiä hyödynnetään mm. koulun kalustohankintojen tekemisessä ja koulutilojen ja –pihojen suunnittelussa. Oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuus ja sen vahvistaminen kouluissa ja lukioissa on opetussuunnitelman mukaista toimintaa ja toteutuu koulun arjessa joka päivä.

	Kaupunkisuunnittelu on osallistanut nuoria aktiivisesti - Lappeenranta on mukana Kulttuuriperintökasvatuksen seuran ”Kaikkien kaupunki!” -hankkeessa, joka tukee nuorten aktiivista osallistumista oman lähiympäristön kehittämistyöhön ja edistää nuorten asuin- ja elinympäristöään koskevan tiedon, näkemysten ja kokemusten tuomista vaikuttavaksi osaksi ympäristön suunnittelun prosesseja. Hankkeessa on kehitetty uusia osallistamisen menetelmiä ja sitä on toteutettu yhteistyössä Sammonlahden koulun kanssa. Työpajoissa on pelattu mm. yhteistä kaupunkisuunnittelupeliä, jossa lapset pääsivät kaupunkisuunnittelun sekä Kadut ja ympäristö -toimialan ammattilaisten kanssa yhdessä kehittämään parempaa kaupunkia yhteiskehittämisen menetelmiä hyödyntäen. - Kaupunkisuunnittelu ja Kadut ja Ympäristö olivat mukana yliopistolla 8.-luokkalaisille järjestetyssä Uniori -toiminnassa (https://youtu.be/AsuwwsQsV2M?t=38) - Unelmaduunari toteutti norppamuraalin kaupungintalon viereen – nuoren oma hanke, paikka, prosessi ja toteutus onnistui kaikkien kaupungin toimialojen yhteistyöllä - Kaupunkisuunnittelu on mukana yhteistyössä nuorisotoimen kanssa Nuorten lähiöosallisuus ja -aktiivisuus –tutkimushankkeessa, joka on osa Ympäristöministeriön vetämää Lähiöohjelma 2020–2022 -hankekokonaisuutta. XAMK Juvenia koordinoi ja toteuttaa tutkimusta, jossa tuotetaan tietoa kahden kaupungin (Lahti ja Lappeenranta) tiettyjen lähiöiden tilasta ja alueellisesta eriytymisestä sekä siitä, miten eriytymistä voitaisiin lieventää erityisesti liittyen nuorten elämään asuinalueillaan. Yhteiskehittämistä tehdään moniäänisesti nuorten sekä heidän kanssaan suoraan tai välillisesti tekemisessä olevien tahojen kanssa. Hanke käynnistyi vuoden 2020 lopulla. Viranomaisyhteistyö - Viranomaisyhteistyötä tehdään laajasti ja monialaisesti. Kaupungissa toimii muun muassa Ohjaamon esimiestiimi, Lapsiystävällinen kunta koordinaatiotyöryhmä, Kaupunki on mukana maakunnallisessa Lape-ryhmässä ja oppilas- ja opiskeluterveyden huollon VIP verkostossa.
5. Viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus	- Nuorten ja perheiden sekä koulun yhteistyötä pyritään edistämään. Luokanvalvojat kutsuvat oman luokkansa vanhemmat arviointikeskusteluihin 1-2 kertaa vuodessa. Kullekin vuosiluokalle järjestetään yleensä vanhempainilta vuosittain. - Huoltajien kanssa ollaan yhteydessä Wilman kautta. Wilma mahdollistaa opiskelumenestyksen ja koulunkäynnin seuraamisen ja on tärkeä viestintä- ja yhteistyö muoto kodin ja koulun välillä. Myös nuoret käyttävät Wilmaa koulu- ja opiskeluihin liittyvässä viestinnässä. - Nuorten tieto ja neuvontapalvelu Nuorisotiedotuksen tarkoituksena on tarjota nuorille puolueetonta ja luotettavaa tietoa, neuvoa ja apua siten, että kaikilla nuorilla on yhdenvertainen oikeus tietoon taustasta ja elämäntilanteesta riippumatta. Nuorisotiedotus on osa Ohjaamo toimintaa

	- Nuorisotoimella on käytössä nuorten chat palvelu (Netari, Suunta ja Ohjaamo chat sekä onks tää normaalia) - Kaupunki palkkaa vuosittain nuoria Lappeenrannan pr-lähettiläiksi - Kaupunkisuunnittelu on lisännyt somen käyttöä erityisesti kaupunkisuunnittelun instagram –tili, jonka sisältöä nuoret ovatideoineet sekä tuottaneet sisältöä muun muassa valokuvanneet ja tehneet myös esittelyainesitoja.
6. Työ, taloudellinen hyvinvointi ja yrittäjyys	Nuorten työllistymisen edistäminen on kaupungin strategian Kasvua ja osaamista erillisohjelman keskiössä. Ohjaamotoiminnan vakiinnuttaminen - Vuonna 2020 Ohjaamo Lappeenranta tavoitti 4941 henkilöä. - Yksilökäyntejä vuonna 2020 Ohjaamo Lappeenrannassa oli 1970. Suurin osa kävijöistä 68 % olivat 18 – 24 –vuotiaita. Nuoret aikuiset saavuttivat Ohjaamon palvelua paikan päällä asiointiin lisäksi somen, sähköpostin ja puhelimen välityksellä, sekä nuoria tavoitettiin myös jalkautumalla mm. oppilaitoksiin. Ohjaamossa tapahtuvista asiointiin syistä yli puolet koskivat työtä ja yrittäjyyttä, koulutusta ja opiskelua. Ohjaamo Lappeenrannasta haettiin apua ja neuvoja myös hyvinvointiin ja terveyteen liittyvissä asioissa, vapaa-aikaa koskevissa asioissa, omaa taloutta ja omaa kotia koskevissa asioissa. - Ohjaamon ja yritysten yhteistyötä on tiivistetty ja ohjaamossa järjestetään työnantajan pikatreffejä (rekrytointitilaisuuksia). Kesätyöllistäminen ja kesätyöseteli - Kaupunki varasi vuonna 2020 nuorille 370 kesätyöseteliä, joista kaikki käytettiin. Tukea lisättiin 100 setelillä alkuperäisestä paikkaamaan koronapandemian vaikutuksia. Kesätyösetelin avulla nuoret saivat vähintään kahden viikon työkokemuksen alueen yrityksistä tai järjestöistä. Kesätyöseteleistä 70 rahoitti Etelä-Karjalan osuuspankki. Unelmaduuni kampanja - Kaupunki järjesti viidelle nuorelle nuoren itse suunnitteleman kesätyöpaikan. Kesätyömessut - Kaupunki ja Ohjaamo osallistuivat aktiivisesti nuorten kesätyömessuille ja LUT:in rekry päiviin. Työelämä osaksi opiskelua - Kaupungin strategisella erillisrahoituksella on valmisteltu Sampon, LUTin, Saimian ja kansainvälisten opiskelijoiden työllistämisen edistämisen toimenpidekokonaisuutta yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Toimenpidekokonaisuus käynnistyi keväällä ja pilotoitavana on muun muassa kv-seteli ja Sampon valmistuneille Kisälli seteli. Osana Uusin ajattelijoiden Etelä-Karjala kokonaisuutta kaupunki palkkasi kymmeniä korkeakoulu opiskelijoita kesätöihin.

	Polku yliopistoon – Junior University - Strategisella erillisrahoituksella käynnistetty Junior University toimintamalli (ks. lasten ja lapsiperheiden osuudessa kuvaus). - Strategisella rahoituksella on tuettu toimenpiteitä, joilla houkutellaan nuoria opiskelemaan luonnontieteellisiä ja matemaattisia aineita sekä maker-kulttuurin edistämistä. Lukioiden painotukset - Yhteistyörakenteiden kehittämistä 3. asteen oppilaitosten kanssa on jatkettu vuonna 2020 ja LUT Junior University toimintaa lukiokoulutuksen osalta on kehitetty. Lisäksi lukioiden tiedelinjan toimintamallia on valmisteltu. Myös lukioiden ja työelämän yhteistyömalleja on valmisteltu osana opetussuunnitelmien sekä tiedelinjan toimintamallin valmistelua. - Liikuntapainotteisuus Kimpisen lukiolla mahdollistaa kilpaurheilun yhdistämisen sujuvammin lukio-opintoihin. Kimpisessä on myös yrittäjäpainotteinen linja. Vastaavasti Lyseon lukion musiikkiteatterilinja mahdollistaa opiskelijoiden osallistumisen ison musiikkiteatteriproduktion, suunnitteluun ja toteuttamiseen.
--	--

Työikäiset

Työikäisen väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilasta on suhteellisen vähän tietoa. Eksote toteutti vuoden 2020 lopulla elämänlaatukyselyn Etelä-Karjalaisille (WHOQOL-BREF: Maailman terveysjärjestön elämänlaatumittari - lyhyt versio). Lappeenrannasta kyselyyn vastasi 809 henkilöä. Lappeenrantalaisista noin 80 % koki elämänlaatunsa hyväksi tai erittäin hyväksi. Noin 6,3 % lappeenrantalaista kokee elämänlaatuunsa huonoksi. Reilusti yli puolet olivat tyytyväisiä terveyteensä (65,4 %). Naiset arvioivat elämänlaatunsa ja terveytensä paremmaksi kuin miehet. Sukupuolella ($p < 0.001$) ja koulutuksella ($p < 0.001$) on merkittävä yhteys elämän laatuun ja terveyteen. Reilu 67 % miehistä arvioivat elämän laatunsa hyväksi tai erittäin hyväksi. Naisilla vastaava luku oli 80 %. Naisista 16 % oli tyytymättömiä terveytensä. Miehillä vastaava luku oli 21 %. Naisista noin 76 % arvio liikuntakykynsä olevan hyvä tai erittäin hyvä ja miehistä 63 %. Korkeasti koulutetuista 83 % arvioi liikuntakykynsä olevan hyvä tai erittäin hyvä ja vastaavasti 60 % kansakoulun tai peruskoulun käynneistä. 67 % lappeenrantalaisista kokee, että elämä on merkityksellistä ja 65 % nauttii elämästään. 77 % kokee olevansa tyytyväinen ihmissuhteisiinsa.

Keväällä kaupungin työttömyysaste oli pahimmillaan 18,2 %. Loppuvuotta kohden työttömien määrä lähti laskuun. Lappeenrannan työttömyysaste oli joulukuussa 14,1%. Vuoden 2020 työttömyysasteen keskiarvo oli 13,7% (edellisenä vuonna 10,4 %). Työttömyysaste heikkeni pandemian johdosta. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut 864 työttömään, jossa on lisäystä edellisvuoteen verrattuna 264. Nuorisotyöttömien määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 160:lla ollen joulukuussa 740. Lappeenrantalaisista 25 - 64-vuotiaista työkyvyttömyyseläkettä sai 6.6 % (2019) vastaavan ikäisestä väestöstä. Lappeenrantalaiset siirtyvät eläkkeelle keskimäärin 60,1 vuotiaina. Lappeenrantalaisten koulutustaso jatkaa tasaista nousua. Lappeenrantalaisten yli 20-vuotiaiden teoreettinen koulutus aika henkeä kohti on 3,7 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen (2019). Myös elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus on lisääntynyt, Silti niiden osuus, jotka arvioivat, että eivät jaksaa työskennellä eläkeikään saakka on Etelä-Karjalassa korkeampi kuin Suomessa keskimäärin.

(Lähde: Hyvinvointikertomus/Sotkanet)

TEEMA-ALUEET	TOIMENPITEET
1. Terveelliset elämäntavat	Liikunnallisen elämäntavan edistämällä pyritään tukemaan työikäisen väestön työ- ja toimintakykyä. Koronapandemia vaikutti myös liikuntapalveluiden toimintaan ja lähiliikuntapaikat ja ulkoilu- ja retkeilyreitistöt olivat vuonna 2020 kovassa käytössä. Liikuntaryhmät ja liikunnallisen elämäntavan tukeminen - Lappeenrannan liikuntatoimen ohjauspalvelun terveysliikuntaryhmät on suunnattu kaikenikäisille kaupunkilaisille. Ryhmät ovat matalankynnyksen liikuntaryhmiä, joissa tärkein tavoite on lisätä kuntalaisten liikunnan harrastusta sekä tarjota terveyttä edistävää ja ylläpitävää liikuntaa. Ryhmiä oli yhteensä 287 ja käyntikertoja 27 848. Toteutuneita ohjauskertoja oli 2586. Erilaisia lyhyt kursseja järjestettiin 26 ja käyntikertoja niissä oli yhteensä 1151. - Liikuntatoimi tarjoaa InBody-kehonkoostumusmittauksia maksusta (20 €). Vuonna 2020 toteutettiin 105 mittausta. - Maahanmuuttajille on kohdennettu liikuntaryhmiä Liikuntayhdistää-hankkeen kautta. Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien aktivointi - Lappeenrannan kaupungilla on käytössä edullinen aikuisten BMI kuntosali – ja uinti -kortti. Aikuisten BMI kortteja on myönnetty yhteensä vuodesta 2015 lähtien 454 henkilölle. Vuonna 2020 uusille henkilöille myönnettiin 40 BMI -korttia. Kortteja on myönnetty eri ikäisille 18–76-vuotiaille. - Lappeenrannan kaupunki järjestää liikuntaneuvontaa. Liikuntaneuvonnan kontakteja oli yhteensä 401. Soveltavan liikunnan ryhmät - Kaupunki järjestää erityisryhmille suunnattuja soveltavan liikunnan ryhmiä. Vuonna 2020 soveltavan liikunnan ryhmiä oli 23 (ohjauskertoja 466) ja käyntikertoja 3636. - Perintökaaren varoista on tuettu Eksoten vammaispalvelujen asiakkaiden uinti- ja tanssiharrastusta. - Vuonna 2020 valmisteltiin soveltavan liikunnan ohjelmaa ja se valmistuu vuoden 2021 alussa. Eksoten elintapaneuvonta hanke - Eksote on käynnistänyt hankerahoituksella hyvinvointivalmentajamallin. Hyvinvointivalmentaja on terveydenhuollon ammattilainen, joka toimii kuntien liikuntaneuvojen työparina ja vahvistaa samalla Etelä-Karjalan elintapaneuvontaprosessia sekä palvelupolkua. - Hyvinvointivalmentaja tekee yhteistyötä hoitohenkilökunnan kanssa hyvinvointiasemilla järjestämällä muun muassa erilaisia koulutuksia unesta ja ravitsemuksesta. - Henkilöstön kampanjat työhyvinvointiin liittyen (mm. liikuntakampanjat)

	Ravitsemus - Eksote käynnisti maakunnallisen ravitsemustyöryhmän ja ravitsemusasioita nostetaan yhteisvoimin esille. - Kaupunki tukee Lappeenrannan työnhakijat ry:n ruokalatoimintaa. Ruokala on mukana EKTA ry:n STEA rahoitteisessa hankkeessa. Hankkeen kautta jaetaan muun muassa Satu Oy:n koulujen hävikkiruokaa vähävaraisille ja luodaan ruoanjakeluntoimintamallia kaupunkiin.
2. Mielen hyvinvointi	Koronapandemia vaikutti voimakkaasti kulttuuripalvelujen toteuttamiseen ja asetetut rajoitukset estivät vuoden kuluessa merkittävästi normaalin palvelutoiminnan. Kaikukortti - Kaupungin kulttuuritoimi (museot, orkesteri ja osa teatterin näytöksistä) on mukana Kaikukortti-toiminnassa. Kaikukortti mahdollistaa sosiaalihuollon asiakkaille pääsyn maksutta kulttuuritarjonnan pariin. Kaikukortissa on mukana monia urheilu- ja muita tapahtumia. Eksote koordinoi Kaikukortti -toimintaa. Kirjasto - Koronarajoitusten vuoksi kirjasto jouduttiin vuoden kuluessa ajoittain joko pitämään kokonaan suljettuna tai palveluja voitiin tarjota vain rajoitetusti. Tämä näkyy selkeästi kaikissa kirjastojenkäyttöluvuissa. Kokonaislainaus muun kuin sähköisenaineiston osalta pieneni edellisvuoteen verrattuna -15,5 % (v.2020 yhteensä 806.275 lainaa) ja samaten fyysiset kirjastokäynnit vähenivät, kun taas verkkokäynnit lisääntyivät (v.2020 yhteensä 531.757 verkkokäyntiä Heili-kirjastojen sivuilla). E-aineistojen käyttö on vuodesta toiseen jatkuvasti lisääntynyt, ja korona kasvatti näiden palvelujen käyttöä vielä entisestään: e-kirjojen ja e-äänikirjojen (Ellibs) käyttö kasvoi +34,2% (v. 2020 yhteensä 32 775lainaa), kotona luettavien e-lehtien (eMagz) käyttö kasvoi +765 % (v.2020 yhteensä 73.430 lukuistuntoa), kotona katsottavien elokuvien (Viddla) käyttö kasvoi +77,7 % (v.2020 yhteensä 7629 lainaa), ja samansuuntainen kehitys näkyi myös muissa e-aineistoissa. - Koronarajoitusten johdosta kirjaston tapahtumatoiminta oli ajoittain kokonaan keskeytynyt tai järjestettiin rajoitetuin osallistujamäärin, mikä näkyy tapahtumien määrässä ja osallistujamäärissä: kirjastoissa järjestettiin 239 tapahtumaa, joihin osallistui 4657 osallistujaa, kun normaalivuosina tapahtuma- ja osallistujamäärät ovat olleet vähintäänkin kaksinkertaiset. Kaikista rajoituksista huolimatta kirjasto toteutti kuitenkin tehtäviään niin monipuolisesti kuin se poikkeuksellisissa oloissa on ollut mahdollista.

Museot

- Vuodelle 2020 suunnitellut näyttelyt toteutettiin, mutta näyttelytiloja jouduttiin pitämään koronarajoitusten vuoksi yleisöltä kokonaan suljettuina maaliskokuun ajan ja loppusyksystä ne olivat avoinna rajoitetusti.
- Tapahtumatoiminta ja yleisötyö on ollut pysähdyksissä tai hyvin rajoitettua koronavuoden aikana. Vuoden 2020 kävijämäärä (31912) oli 52 % edellisenvuoden määristä. Sen sijaan verkkokäyntien määrä (227009) lisääntyi vastaavasti yli 100%. Kasvu selittyi erilaisten verkkopalveluidenlisäntymisellä niin kokoelma- kuin yleisötyössäkin.
- Museoissa on käytössä Museokortti ja Kaikukortti. Kaikkiin museoihin kävi valtakunnallinen Museokortti, jolla pääsi ilmaiseksi sisään vuosimaksua vastaan. Alle 18-vuotiaat pääsivät museoihin ilmaiseksi.

Kaupunginorkesteri

- Koronapandemia pysäytti orkesterin toiminnan maaliskuussa 2020 täysin ja kaikki kevään konsertit jouduttiin perumaan. Syksy 2020 alkoi 150 kuulijan rajoituksin ja vasta lokamarraskuussa yleisöä oli lähes jokaisessa konsertissa 150 kuulijaa. Keväällä orkesteri oli lomautettuna touko-kesäkuussa. Syksyn orkesteri harjoitteli ja konsertoi lähes suunnitellulla ohjelmistolla muutamaa ohjelmamuutosta lukuun ottamatta. Joulukuussa koronan toisen vaiheen rajoitukset pysäyttivät yleisökonserttitoiminnan, ja orkesteri siirtyi tekemään internetkanavilleen konserttivideoita.
- Lappeenrannan kaupunginorkesterin järjesti vuonna 2020 kaikkiaan 29 eri konserttia, joissa kuulihoita oli yhteensä 4332 kuulijaa. Striimattuja konsertteja oli kaksi, joissa kuulihoita oli 2117. Keskiarvona konserteissa oli korona-ajasta huolimatta 149 kuulijaa.
- Saimaa Sinfonietta yhteistyö on jatkunut Mikkelin kaupunginorkesterin kanssa
- Kaupunginorkesteri teki yleisötyötä vierailien kouluilla ja laitoksissa saavuttaen 800 kuulijaa.

Kaupunginteatteri

- Koronavuosi 2020 kuritti erityisesti teatteria. Esitystoiminta jouduttiin kokonaan keskeyttämään Covid-19 –pandemian vuoksi maaliskuun puolessa välissä. Samoin kaikki muut yleisötapahtumat ja ulosvuokraustapahtumat jouduttiin perumaan. Syksyllä esitystoiminta päästiin aloittamaan noudattaen yleisötilaisuuksien turvallisuusrajoituksia ja hygieniaoheita. Marraskuun loppuun saakka esitykset toteutettiin noin 25 %:n täyttöasteella, kunnes jälleen joulukuussa pandemian vuoksi esitystoiminta jouduttiin keskeyttämään.
- Teatterin vuoden kokonaiskatsojamäärä putosi huomasti, ollen vain 7 036 katsojaa; esityksiä voitiin viedä läpi 62 kappaletta. Lukuun sisältyy 11 vierailuesitystä. Myös yleisötyö on ollut rajoitettua.

	Lappeenrannan kaupunki tukee Saimaan kriisikeskuksen ja Heikin talon toimintaa - Saimaan Kriisikeskus palvelee erilaisiin elämän ongelmatilanteisiin joutuneita ihmisiä täydentäen julkisten palvelujen verkostoa. Kriisikeskukseen voi ottaa yhteyttä mm. seuraavissa elämän kriisitilanteissa: menetykset ja pitkittynyt suru, ahdistus ja paha olo, työelämään liittyvät vaikeudet, stressi ja uupumus, sairauden aiheuttama kriisi, ihmissuhteisiin liittyvät ongelmat - Heikin talon toiminnan tavoitteet ovat yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen sekä työelämäosallisuuden vahvistaminen. Heikin talo on lappeenrantalainen voittoa tavoittelematon yleishyödyllinen yhdistys, jonka toimintaan voivat osallistua kaikki, jotka voivat hyötyä toiminnasta. Toiminta on maksutonta ja vapaaehtoista.
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	Pyöräilyn ja joukkoliikenteen käytön edistäminen - Kaupungissa toimii pyöräilyn edistämisen työryhmä, jossa on edustettuna laajasti eri toimijat pyöräilyn mahdollisuuksien kehittämiseksi. - Vuoden 2020 aikana toteutettiin kestävän liikkumisen ohjelma, jossa on määritelty visio, tavoitteet ja toimenpiteet kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen kehittämiseksi. Ohjelma on tehty laaja-alaisella yhteistyöllä kaupungin sisäisesti sekä asukkaiden kanssa. Ohjelman luonnos on valmis ja se on päätöksenteossa hyväksyttävänä alkuvuonna 2021. - Paikallisliikenteen matkustajamäärä oli 1.192.484 matkaa, mikä on 585.074 matkaa (33%) vähemmän kuin vuonna 2019 (1.777.558 matkaa). - SPR:n Pyöräriksat on toiminut aktiivisesti tarjoten liikuntarajoitteisten pyöräilyn ja osallisuuden edistämistä. Esteettömyyden edistäminen - Esteettömyystyöryhmän työ on ollut aktiivista. Esteettömyystyöryhmä kokoontui neljä kertaa vuonna 2020. Vuoden 2020 esteettömyyskunniamaininta myönnettiin Lappeenrannan liikuntatoimelle. Perusteluissa palkinnon myöntämisessä arvostettiin korkealle etenkin vasta valmistuneen Lappeenrannan kaupungin liikuntatoimen sekä kadut ja ympäristö vastuualueen kanssa yhteistyössä rakentaman Louhenpuiston ulkokuntosali. Louhenpuisto on esteetön ja siellä laitteissa on huomioitu hyvin myös muun muassa pyörätuolilla liikkuvat asukkaat. - Vammaisneuvosto järjesti viidennen (5) kerran Kesäkivaa Marjolassa -tapahtuman 6.8.2020. Tapahtuma sai jälleen suuren suosion koronasta huolimatta, paikalla kävi noin 150 osallistujaa. Vammaisneuvosto ja esteettömyystyöryhmä antoivat yhteensä 15 lausuntoa muun muassa monitoimiareenasta ja sisäliikuntahallista tilatoimikunnan pyynnöstä - Kaupungin verkkosivujen uudistus on käynnistynyt ja kehittämistyössä on kiinnitetty erityistä huomiota saavutettavuuteen.

	Liikenne turvallisuus - Kaupungissa toimii monialainen liikenneturvallisuustyöryhmä ja liikenneturvallisuuden parantamista tehdään laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vuonna 2020 törkeät liikenneturvallisuus tapaukset kasvoivat vuonna 2020 87 % sen sijaan rattijuopumuksien määrä laski 12,26 %.
4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot	- Lappeenrannan kaupunki pyrkii osallistamaan asukkaat laajasti niin asioiden valmisteluun kuin kaupungin kehittämiseenkin. Kaupungissa on toiminut jo pitkään vanhus- ja vammaisneuvosto sekä näiden alainen esteettömyystyöryhmä, nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti. Alueellisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi toimii asukas- ja alueneuvosto sekä aktiivinen alue- ja asukasraativerkosto. Neuvostoja osallistetaan päätöksenteon valmisteluun pyytämällä lausuntoja ja neuvostot voivat tehdä myös aloitteita palvelujen kehittämiseksi. - Vuonna 2019 aikana on käynnistetty kaupungin osallisuus- ja vaikuttamisohjelman laadinta ja se valmistui vuoden 2020 lopulla. Ohjelman toteuttamisesta vastaa poikkihallinnollinen osallisuustiimi. - Kaupungin toimialoilla on myös palkattuna osallisuuskoordinaattoreita edistämään asukkaiden osallistamista ja tukemaan toimialoja osallisuuden edistämisessä. - Kaupunki on käynnistänyt yhteistyössä Eksoten maahanmuuttopalveluiden kanssa monikulttuurisuus foorumin. Foorumi järjestetään 2-3 kertaa vuodessa aina jonkin teeman ympärille. Tapahtumat suunnitellaan yhdessä Eksoten maahanmuuttopalveluiden kokemusasiantuntijoiden eli avainhenkilöiden kanssa. Helmikuussa toteutettiin Me-talolla ystävänpäivätapahtuma mutta loppuvuoden toiminta on ollut tauolla koronapandemian takia. Eksote on kouluttanut maahanmuuttopalveluiden kokemusasiantuntijoita. Vuoden lopulla käynnistettiin maakunnallisen kotouttamisohjelman valmistelutyö, jonka laatimiseen osallistui paikallisia maahanmuuttajia ensimmäistä kertaa. - Paikallisen romaniväestön kanssa on tiivistetty yhteistyötä ja käynnistetty romanityöryhmä yhteistyössä Eksoten kanssa. Tavoitteena on lisätä kaupungin palveluiden tietoisuutta ja edistää romanikulttuurin säilymistä. Koronapandemian aikaan tapaamiset on pidetty puhelinpäiväkokouksina. - Vammaisneuvosto kokoontui 2020 neljä kertaa. Vammaisneuvoston kokouksiin kutsuttiin eri tahojen asiantuntijoita kertomaan oman alansa ajankohtaisista asioista. Vammaisneuvoston kokouksissa keskusteltiin ja vietiin esteettömyyttä koskevia asioita eteenpäin. Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvosto teki vuoden 2019 lopulla aloitteen vammaispoliittisen ohjelman teosta sekä Eksotelle että Lappeenrannan kaupungille. Aloite hyväksyttiin ja vuoden 2020 aikana työstettiin yhtenäistä maakunnallista vammaispoliittista ohjelmaa, johon tulee erillisenä osana jokaisen kunnan osalta oma osionsa, miten kunta huolehtii vammaispoliittisen ohjelman luonnista

	ja toteuttamisesta. Vammaisneuvosto järjesti avoimen työpajan kuntakohtaisen liitteen luomiseksi. Työpaja järjestettiin kaupungintalolla ja alustajiksi oli pyydetty kaupungin ja Eksoten asiantuntijoita. Tilaisuus striimattiin ja katsojalaskurin mukaan työpajaan osallistui kaiken kaikkiaan 118 henkilöä. - Vammaisneuvoston alaisuudessa toimii esteettömyystyöryhmä, joka kokoontui neljä kertaa ja teki aktiivisesti aloitteita. - Kaupunki on järjestänyt lukuisia kuulemis- ja keskustelutilaisuuksia kaavavalmisteluihin liittyen. - Elokuussa järjestettiin Greenreality karnevaalit. - Asukasdemokratian edistämiseksi myös päätöksenteossa kaupunki lähettää valtuuston lähetykset verkossa. - Pääkirjaston peruskorjauksen Mist sie haaveksit? -osallistamishanke käynnistyi 2019 lopussa Asiakastyöpajoja järjestettiin vuoden 2020 alussa ja niistä viestittiin suoraan esim. vammais- ja vanhusneuvostolle sekä ylioppilas- ja oppilaskunnille, nuorisovaltuustolle sekä lasten parlamentille. Osallistamisen mahdollistamiseksi peruskorjausprosessiin suunniteltiin aikuisten, lasten ja nuorten erilaisia osallistamistapoja yhdessä nuorisotoimen osallisuuskoordinaattorin kanssa. - Kulttuuritoimessa mm. museo, kirjasto ja teatteri tekee aktiivista yleisötyötä. - Työllistymisen edistämässä kaupunki on aktiivisesti mukana työllisyyttä edistävän monialaisen yhteistyöverkoston (TYP) työskentelyssä. Työllisyyden edistämässä on tiivistetty yhteistyötä alueen yrittäjäjärjestöjen ja yrittäjien kanssa.
5. Viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus	- Viestinnän ja markkinoinnin vastuualueella toiminnan painopisteenä on ollut aktiivisen viestinnän ohella kaupungin ja sen palveluiden tehokas markkinointi ja myynti. Korona on korostunut vahvasti kaupungin viestinnässä ja tavoitteena on ollut mahdollisimman ajantasaisen ja selkeän tiedon välittäminen monikanavaisesti. Samalla viestinnällä on pyritty vastaamaan koronatilanteesta nouseviin tarpeisiin ja huoliin. Koronaviestinnässä on korostunut maakunnallinen viranomaisten välinen yhteistyö, joka on osoittautunut erittäin toimivaksi. - Markkinoinnissa ja viestinnässä on erityisesti panostettu some-näkyvyyteen sekä videotuotantoihin. - o Koottu tietoja viikonlopun tapahtumista ja ideoita lähiluonnossa liikkumiseen sosiaaliseen mediaan. - o Viestitty aktiivisesti korona-ohjeistuksista ja tukipalveluista - o Tiedotettu liikunta- kulttuuritarjonnan mahdollisuuksista (jumpparyhmät, uinti, ladut, jäähallin yleisöluistelut, näytökset ja näyttelyt).

	- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä tiedotettu yhdessä Eksoten kanssa terveystuennoina ja järjestetty erilaisia tapahtumia muun muassa asunnottomien yö-tapahtuma. - Alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa on tehty aktiivista rekrytointimarkkinointia. - Yhteistyössä yliopiston kanssa on käynnistetty yhteinen brändimarkkinointikampanja, joka on näkynyt erityisesti Helsingissä. Kotikaupunkini -videot onnellisista Lappeenrantaan muuttaneista yrittäjistä, opiskelijoista ja asiantuntijoista esittelevät kaupungin monipuolisuutta ja tuovat lisää sisältöä kampanjaan. - Suomen ilmastopää-kaupunki-brändin ja Greenreality-toimintojen markkinoimiseksi ja Greenleaf-kilpailun voittoon liittyen on toteutettu uudet verkkosivut.
6. Työ, taloudellinen hyvinvointi ja yrittäjyys	Kaupungin työllisyystoimenpiteet - Kaupungin työllisyyden edistämisen kärkinä olivat edelleen nuoret ja pitkäaikais- ja rakennetyöttömät. Hyviä tuloksia on saatu erityisesti yli vuoden työttömänä olleiden tuloksissa. Kaupungin palkkatuetussa työssä eri toimialoilla työskenteli keskimäärin 62 henkilöä kuukausittain. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli ennen koronaa noin 20 henkilöä kuukausittain kaupungin omassa toiminnassa. - Osatyökykyisten työllistämisen prosessia on hiottu ja tiivistetty yhteistyötä Eksoten vammaispalveluiden kanssa. - Hankinnoissa on käytössä sosiaaliset kriteerit. Verkostoyhteistyö - Työllisyyden edistämisessä on tiivistetty yhteistyötä alueen yrittäjäjärjestöjen ja yrittäjien kanssa. Kaupungin myöntämää yrityslisää haki 11 yritystä markkinoinnin tehostamisesta huolimatta. Kaupunki avusti 17 järjestöä työllistämisessä ns. työllisyyskumppanuuden kautta. - Etelä-Karjalan työllisyys johtoryhmä on seurannut aktiivisesti Etelä-karjalan työllisyysohjelman toimenpiteitä. Siirtymätyö - Lappeenrannan kaupunki tekee yhteistyötä Heikin talon kanssa mielenterveys- ja päihdekuntoutujien siirtymätyön mahdollistamiseksi. Rekrytointikampanjat - Alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa on tehty aktiivista rekrytointimarkkinointia. Yrityspalvelut ja Business Mill - Vuoden 2020 joulukuussa kaupunki organisaatioon perustettiin uusi vastuualue, Elinvoimapalvelut. Vastuualueen muodostavat kaksi palveluyksikköä, Wirma yrityspalvelut ja Greenreality-palvelut. Elinvoimapalveluja tuotetaan myös Lab-ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä, Business Mill palveluina. Elinvoimapalvelujen päätavoite on luoda yrityksille

	edellytyksiä kannattavaan ja kasvavaan liiketoimintaan ja sitä kautta lisätä työpaikkoja alueelle sekä ympäristötavoitteiden saavuttaminen yhdessä kaupunkiorganisaation, asukkaiden ja yritysten kanssa. - Wirma Yrityspalvelut tuottaa maksutonta ja laatusertifioitua (ISO9001) yritysneuvontaa Lappeenrannassa aloittaville ja toimiville yrityksille. Palveluina ovat yrityksen perustamisneuvonta, toimivien yritysten neuvonta, omistajanvaihdospalvelu sekä sijoittumispalvelut. Business Mill on tiivis osa Lappeenrannassa tuotettavaa yrityspalvelua. Wirma yrityspalveluihin kohdistui koronavuotena kova paine. Asiakaspalvelutapahtumia kertyi 2.440 kpl. Korona-apu palvelua tarjottiin yrityksille yhdessä Busi-nessMillin, Etelä-Karjalan Yrittäjien, Imatran Seudun Kehitysyhtiön ja Lab-ammattikorkea-koulun kanssa, tavoitteena turvata yritysten toimintakyky haastavassa tilanteessa vauhdittamalla liiketoiminnan kehitysrahoituksen saamista alueelle häiriötilanteessa. Korona-apua tarjottiin yli kuntarajojen. Lappeenrantaan myönnettiin häiriörahoitusta yhteensä noin 18 milj. euroa, mikä on merkittävästi enemmän kuin vastaavan kokoisissa lähikaupungeissa. Kaiken kaikkiaan Etelä-Karjalaan rekisteröityneille yrityksille jaettiin n. 26 miljoonaa euroa korona-avustuksia, mikä on myös huomattavasti enemmän kuin muissa samankokoisissa maakunnissa. - Kaikista (330kpl) alueelle perustetuista yrityksistä 26 % (84 kpl) käytti Wirman palveluja yrityksen perustamiseksi, kasvua 5% edelliseen vuoteen. Wirman tuella perustettujen uusien yritysten työllisyysvaikutuksen alueelle arvioidaan olevan vuonna 2020 noin 110 uutta työpaikkaa. Merkittävää on, että Suomen Uusyrityskeskuksen tekemän selvityksen perusteella Wirman uusyritysassiakkaita yli 90% oli toiminnassa kolmen vuoden jälkeen. Vuosien 2017–2020 työllisyysvaikutus Wirman tuella perustettujen yritysten osalta on siten arviolta 1.150 uutta työpaikkaa Lappeenrannan seudulla. 401 toiminnassa olevaa uutta yritystä tuli Wirma yrityspalveluiden piiriin. - Business Mill palvelun tuella on perustettu 08/2018-12/2020yht. 22 yritystä sekä 28 uutta liiketoimintakonseptia olemassa oleviin yrityksiin. Asiakastapauksia on ollut 250. Kampuksen asiantuntijoita ja opiskelijoita on hyödynnetty 90 tapauksessa.
--	--

Ikäihmiset 	Valtaosa (93 %) lappeenrantalaisista 75 vuotta täyttäneistä asuu omassa kodissa ja näistä yli puolet asuu yksin. palvelurakenne on siirtynyt voimakkaasti laitoshoidosta kevyemmin tuetun asumisen suuntaan. Tehostun palveluasumisen piirissä on 6,3 % 75 vuotta täyttäneistä. Ikäihmisten yksinäisyyttä ehkäistään ja samalla toimintakykyä tuetaan liikunta- ja kulttuuripalveluilla. Yksinäisyyden torjumiseksi tarvitaan laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. 65 vuotta täyttäneistä noin 30 % ei harrasta vapaa-ajan liikuntaa. Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli 1,4 %, kun luku vastaavasti koko maassa oli 2,1 %. Määrä on himan laskenut. Osuus osoittaa pienituloisuutta eläkeikäisessä väestössä. Kaupungin demografinen huoltosuhde on 61 ja luku on kasvanut tasaisesti viime vuosina. (Lähde: Hyvinvointikertomus/Sotkanet)
TEEMA-ALUEET	TOIMENPITEET
1. Terveelliset elämäntavat	Kaupunki pyrkii mahdollistamaan kaiken ikäisten liikkumisen ja terveyden ja toimintakyvyn ylläpidon. Ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitämiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä Eksoten kanssa. Toimintakyvyn ja liikunnan ylläpito - Lappeenranta jatkaa hyvin alkanutta kehittämistyötäan Voimaa vanhuuteen – iäkkäiden terveysliikuntaohjelmaa. Koronapandemian vuoksi moni toiminta on ollut tauolla, mutta onneksi uutta toimintaa on kehitetty tilalle. Lappeenrannan liikuntatoimi aloitti 2018 joulukuussa Ikäinstituutin järjestämään kolmivuotiseen Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelmaan. Mentoroinnin avulla kunnilla on mahdollisuus tarjota kuntien ikääntyneille liikuntaneuvontaa, ohjattuja lihasvoima- ja tasapainosisältöisiä ryhmiä, ulkoilua ja erilaisia arkiliikunnan mahdollisuuksia. Vertaisvetureita on aktiivisesti toiminnassa mukana ja heitä on koulutettu lisää – vuonna 2020 koulutettiin 8 uutta vertaisveturia. Toiminta on ollut monipuolista mm. uusia ulkokuntosaleja, ulkoliikuntatapahtumia, liikuntavälineiden lainausta sekä osaamista lisätty ja verkostoiduttu. Voimaa vanhuuteen-toiminnan alla järjestettiin vuonna 2020 muun muassa senioreiden kauppakeskuskävelyjä, parvekejumpaa (tavoitti 634 osallistujaa), Myö liikuttaa kotikulmilla tempauksia, kesäajan toimintaa, vertaisohjaajien ulkoiluryhmä Joutsenossa (”Iloa kimpassa kävellen”) vertaisohjaajien asukasyhdistyksen ryhmä, voimaa vanhuuteen kuntosaliryhmiä ja voima-tasapainoryhmä jatkuvakestoisena. - Senioreiden liikuntaneuvonta on saatu osaksi liikuntatoimen palveluvalikkoa. Liikuntaneuvonta on tarkoitettu yli 65-vuotiaille kuntalaisille toimintakyvyn kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Vuonna 2020 liikuntaneuvonta tavoitti 36 senioria. Toimintaa on rahoitettu Perintökaaren varoin. - Senioreille on järjestetty erilaisia kuntosalikursseja sekä liikunnallisia tapahtumia muun muassa Marjolassa.

	- Perintökaaren varoista on tuettu Eksoten omaishoitajien vapaa-ajan toimintaa 100 euron suuruisella e-passilla tai palvelusetelillä. - Liikuntatoimen ryhmätoiminnot ja liikuntapaikat ovat ikäihmisten käytettävissä (ks. työikäiset terveelliset elintavat). Lappeenrannan alueella on jo 8 ulkokuntosalia, joissa on huomioitu esteettömyys ja senioreille soveltuvat laitteet, jotka soveltuvat myös muille käyttäjille. - Kaupunki tukee järjestöjä hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävässä toiminnassa sekä järjestöavustusten että Perintökaaren varojen avulla. - Eksoten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiimi ja perusterveydenhuolto panostavat toimintakyvyn tukemiseen ja ennaltaehkäisyyn. Eksoten laajat toimenpiteet on kuvattu maakunnallisessa hyvinvointikertomuksessa. Kaupunki tekee yhteistyötä Eksoten kanssa. - Lappeenranta oli mukana vuonna 2020 valmistelemassa Ikäystävällinen Etelä-Karjala- hanketta laajassa yhteistyössä maakunnan eri toimijoiden kanssa. Terveyden edistämisen määrärahalla (STM) toteutettavan hankkeen päätavoitteena on luoda maakuntaan ikäjohtamisen verkostomalli ja tiivistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Hanke-aika on 1.2.2021-31.10.2023 ja yhteistyötä tehdään Ikäinstituutin, Socomin ja kaikkien Etelä-Karjalan kuntien kanssa. Yksi osa hanketta on pilotoida alueellista voimaa vanhuuteen-mallia.
2. Mielen hyvinvointi	Piristäjät-palvelu - Piristäjä-palvelu on Suomen Punainen Risti (SPR) Lappeenrannan osaston ja Lappeenrannan kaupungin kulttuuritoimen yhteistyössä toteuttama hyvinvointia lisäävä palvelu. Palvelun tavoitteena on virkistää lappeenrantalaisia osallistumaan kulttuurin ja liikunnan pariin vapaaehtoisen Piristäjän avulla. Kaupunki tukee toimintaa työllisyysvaroin ja avustuksin. Riksa palvelu - SPR:n piristäjäpalvelu on käynnistänyt kaupungin strategisella tuella riksapyöräpalvelun. Vapaaehtoiset kuljettavat liikuntarajoitteisia riksakyydillä (2 kpl) kesäaikana. Virkistystoiminta - Kaupunki tukee päiväkeskustoimintaa Perintökaaren varoista. - Leskiryhmätoiminnan tukeminen Perintökaaren varoista. Monipuolinen kulttuuri- ja tapahtumatarjonta - Monipuolinen kulttuuri- ja tapahtumatarjonta (ks. työikäiset Mielen hyvinvointi) on myös kaupungin ikäihmisten merkittävä hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäjä. Erityisesti ikääntyneille suunnattuja kulttuuritoimen tai kulttuuritoimijoiden palveluja vuonna 2020 olivat: - o Orkesterin vierailut palveluasumisen yksiköissä - o Potero orkesterin vierailut palveluasumisen yksiköissä (Perintökaaren varoilla)

	○ Eläkeläiset saavat teatteri -ja orkesterilippunsa peruslippua edullisempaan hintaan ○ Sotaveteraanit pääsevät konsertteihin ilmaiseksi esittämällä Tammenlehvä-tunnuksen ○ Henkilökohtaiset avustajat pääsevät konsertteihin ilmaiseksi. Yhteisölliset tilat - Kaupunki on mahdollistanut Kuutinkulman yhteisöllisen tilan jatkoon vuoden 2020 aikana, minkä jälkeen toiminnan vetovastuun ottaa paikalliset yhdistykset. Kaupunki on toiminnassa mukana työllisyydenkumppanuusmallin kautta. - EKTA ry on päättänyt jatkaa Sammonlahden asukastilan toimintaa ja toimintaa kehitettään yhteistyössä alueen asukkaiden ja sidosryhmien kanssa. - Kaupungin tiloja on mahdollista vuokrata edulliseen hintaan Varaamo palvelun kautta.
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	Esteettömyyden edistäminen - Esteettömyystyöryhmä on perehtynyt kaupungin julkisen rakentamisen ja katualueiden esteettömyyteen. (Ks. työikäiset esteettömyys) - Kirjastoon on hankittu esteettömyys välineitä lainattavaksi Perintökaaren varoilla. - Vanhusneuvosto jakoi liukuesteitä ja heijastinliivejä. Hanke toteutettiin Perintökaaren varoilla. - Pyöräriksat: liikuntarajoitteisten pyöräilyn/liikkumisen ja osallisuuden edistäminen. - Kaupunki jakaa talonyhtiöille hissiavustuksia. - Eksote ja Etelä-Karjalan pelastuslaitos tekevät kodinturvallisuuden edistämiseksi yhteistyötä. Muu toiminta turvallisuuden edistämiseksi - Ikäihmisten kanssa työskenteleville ammattilaisille ja järjestöjen edustajille on järjestetty turvallisuuskoulutusta eri puolilla Etelä-Karjalaa. - Veteraanien avustustoiminnan tukeminen Perintökaaren varoilla.
4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot	- Vanhusneuvosto kokoontui vuonna 2020 kaksi (2) kertaa. Työvaliokunta kokoontui seitsemän (7) kertaa. Vuodelle 2020 oli toimintasuunnitelmassa kirjattu kevät- ja kesäseminaareihin osallistuminen. Vallitsevan korona-tilanteen vuoksi, seminaareja peruttiin tai siirrettiin vuodelle 2021. Vanhustenviikkoa vietettiin 4.-11.10.2020 teemalla Onni on vanheta. 21.10.2020 Lappeenrannan kaupungintalo valaistiin vanhustenpäivän kunniaksi vihreällä värillä. 8.10.2020 Lappeenrannan vanhusneuvosto jakoi ilmaiseksi liukuesteitä sekä heijastinliivejä eläkeläisille viidellä jakelupisteellä eri puolella Lappeenrantaa. Tämän jälkeen liukuesteitä sai noutaa kaupungintalon Winkki -asiakaspalvelupisteeltä. Vuoden 2020 Willein vanhus -tunnustus päätettiin olla jakamatta vallitsevan koronatilanteen vuoksi. Tunnustus päätettiin jakaa vuonna 2021.

	- 15.4.2020 Järjestettiin Mummonmarkan vartijat –hankkeen verkkoseminaari. Vanhusneuvoston puheenjohtaja osallistui omalla esityksellään yhtenä alustajana, kertoen Lappeenrannan vanhusneuvoston toiminnasta. - Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä eläkeläis- ja vammaisjärjestöjen kanssa. - Kaupungin osallisuustyö kohdentuu kaikkiin ikäryhmiin (ks. työikäiset Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot).
5. Viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus	- Koronapandemian aikaan kerättiin asiointipalvelut kaupungin nettisivuille ja kaupunki teki tiivistä yhteistyötä Eksoten ja alueen järjestöjen ja seurakuntien kanssa. - Kaupunki on viestittänyt aktiivisesti palveluista ja tukenut digiopastuksissa. Kirjaston digiopastaja on tehnyt asiakasopastuksia ja koordinoi vertaisopastajien toimintaa kirjastoissa. - Kaupungin nettisivuja ollaan uudistamassa ja keskeisenä uudistuksessa on saavutettavuuden parantaminen.

KAIKKI IKÄRYHMÄT	TEEMA-ALUEET / TOIMENPITEET
Eriarvoisuuden vähentäminen 	Syrjäytymisen ehkäisy Lappeenrannan kaupunki on vakiinnuttanut Ohjaamo-toiminnan Monarille. Ohjaamotoiminnan strategiarahoitus päättyi kesällä 2020. Ohjaamotoiminnan koordinoinnille ja toiminnan jatkamiselle nuorisotoimen osalta löydettiin ratkaisu yhdessä kaupungin työllistämispalveluiden kanssa. Ohjaamotoiminta jatkuu osana perustoimintaa. Valtionhallinnon taholta on myös panostettu Ohjaamoihin ja Ohjaamossa työskentelee nuorisotoimen ammattilaisten lisäksi Te-hallinnon ja Eksoten asiantuntijoita. Ohjaamosta alle 30-vuotias nuori saa neuvoa, apua ja tukea työhön, koulutukseen ja arkeen liittyvissä asioissa. Ohjaamo tarjoaa yksilöohjausta, erilaisia ryhmiä sekä erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia. Etsivän nuorisotyöntekijöiden asiakaskunnaksi on valikoitunut pääosin täysi-ikäiset, opintonsa useaan kertaan keskeyttäneet ja työelämän ulkopuolelle jääneet nuoret. Suurella osalla asiakkaista on merkittäviä esteitä, niin oman psyykeen alueella kuin elämäntapavalinnoissakin. Nuorten pulmina ovat mielenterveys- ja päihdeongelmat, velkaantuneisuus, yksinäisyys ja opintojen keskeytys. Perusopetuksessa resursseja on suunnattu erityisesti haavoittuvammassa asemassa olevien oppilaiden opetukseen. Vuoden 2020 aikana Opetushallituksen tasa-arvohankkeen avulla on lisätty henkilöstöresurssia haasteellisten ryhmien tukemiseen. Lisäksi strategiarahalla on käynnistetty Kaikille yhteinen koulu – hanke, jolla tuetaan kouluja kehittämään toimintakulttuuria ja tuen rakenteita siten, että mahdollisimman monella lapsella olisi mahdollista käydä omaa lähikouluaan. Lappeenrannan kaupunki on käynnistänyt yhteistyössä Eksoten kanssa Icehearts toimintamallin. Lappeenrannassa toimii kaksi Icehearts ryhmää. Icehearts on varhaisen puuttumisen toimintamalli lapsen hyväksi sekä sosiaalityön, koulun ja vapaa-ajan tueksi. Icehearts on toimintamalli, jonka työväline on joukkueurheilu. Jokainen joukkue on 12 vuotta kestävä yhteinen matka – lapsuudesta aikuisuuden kynnykselle ja tavoitteena on, että joukkueen tukena on koko ajan sama henkilö. Joukkueet muodostetaan tukemaan poikien hyvinvointia ja syrjäytymisen ehkäisyä. Lappeenrannan kaupunki on solminut kumppanuussopimuksen Me.-talon toiminnan jatkamisesta Nicehearts ry:n kanssa. Me-talo Lappeenrannan toiminnot ja palvelut muotoutuvat alueen ihmisten omista tarpeista lähtien. Talossa harrastetaan, tehdään yhdessä ja järjestetään monipuolista toimintaa eri-ikäisille. Toimintaa tuottavat useat vapaaehtoiset, alueen yhdistykset sekä julkisen sektorin toimijat. Me-talo on yhteisöllinen tila, joka kokoaa alueen kaikenikäiset ihmiset ja toimijat

	lisäämään yhdessä asuinalueen hyvinvointia. Taloa kehitetään järjestötalotyypiksi alustaksi sen uudessa toimipaikassa Raatimiehen kadulla. Nicehearts ry on järjestänyt yläkouluilla ja Lappeenrannan Me.-talolla Tyttöjen Tila toimintaa. Tyttöjen Tilan avointen iltojen tarkoituksena on tarjota paikka mihin 10 – 28 -vuotiaat tytöt sekä moninaisesti sukupuolensa kokevat nuoret voivat tulla viettämään aikaa, tapaamaan uusia ihmisiä ja kokeilemaan uusia juttuja. Avointen iltojen aikana voi osallistua pienryhmiin, joissa tehdään ruokaa, askarrellaan, katsotaan elokuvia ja käydään retkillä. Toiminta on saanut Stean hankerahoituksen tuleville vuosille ja kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä tyttötyössä. Lappeenrannan kaupunki on jakanut vähävaraisten lapsiperheiden harrastusavustusta vuodesta 2013 lähtien. Harrastusavustuksen toimintamallia lähdettiin uudistamaan vuoden 2019 lopulla ja vuoden 2020 aikana avustus toteutettiin harrastuksen järjestäjien kumppanuusmallilla, jossa tuen jakajana toimivat harrastuksen järjestäjät. Laaja koulujen yhteydessä toimiva iltapäiväkerho ja harrastustoiminta tähtäävät siihen, että jokaisella lappeenrantalaisella lapsella olisi harrastus. Syke-100 hankkeella on mahdollistettu nuorille ilmaista liikuntaharrastustoimintaa ja kaupunki on valmistellut harrastuspassi pilottia yläkouluikäisille. Pilotti on osittain toteutettu vuonna 2020. Vuoden lopulla Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi valmisteltiin harrastustakuuta. Kaupunki sai rahoituksen Harrastamisen Suomen malliin, jonka tavoitteena on turvata kaikille 1-9 luokkien oppilaille harrastusmahdollisuuksia välittömästi koulupäivien yhteyteen. Toiminta käynnistyy 2021 puolella. Koulujen toimintakulttuuria on muutettu systemaattisesti ratkaisukeskeiseksi ja koulujen välitunti- ja iltapäivätoimintaa on laajennettu niin, että jokaisella lapsella ja nuorella olisi mahdollisuus harrastaa. Alueellisen segregaation välttämiseksi on kiinnitetty erityisesti huomiota alueisiin, joissa on sosioekonomisia haasteita. Muun muassa opetustoimessa resursseja kohdennetaan alueelliset erityispiirteet huomioiden (tasa-arvo-hanke) ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi on käynnistetty lasten harrastustoiminta Icehearts-ryhmä. Kehittämällä alueiden palveluverkkoa pystytään vastaamaan ennakoon alueen asukkaiden palvelutarpeisiin. Sammonlahden, suuralue hyväksyttiin mukaan Ympäristöministeriön lähiöohjelmaan 2020-22 kehityshankkeella ”Sammontalo -meijän yhteinen”. Hankkeessa on tavoitteena kehittää aluetta viihtyisänä ja turvallisena asuinalueena vahvistaen asukkaiden osallisuutta. Rakentamisen toimenpiteiden osalta hanketta rahoittaa ARA.
--	--

	Yhdenvertaisuuden edistäminen Kulttuurin yhdenvertaisen saavutettavuuden edistämiseksi Lappeenrannan kaupungin kulttuuritoimi on mukana Kaikukortti toiminnassa. Kaikukortti mahdollistaa ilmaisen sisäänkäsyn valittuihin kulttuurikohteisiin. Korttia jaetaan sosiaalisin perustein. Kaupungin kulttuurilaitokset ovat mukana toiminnassa. Kulttuuritoimi mahdollistaa myös henkilökohtaisten avustajien ja SPR:n piristäjien ilmaisen pääsyn muun muassa konsertteihin ja teatteriin. Kaupunki edistää osatyökykyisten työllistymistä. Kaupungin esteettömyystyöryhmä tekee aktiivista vaikuttamistyötä saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseen on kiinnitetty huomiota. Kotoutumisen edistämiseksi Liikunta-yhdistää hanke tekee arvokasta kotouttamistyötä ja Me.-talo on osoittautunut toimivaksi kohtausalustaksi myös maahanmuuttotyölle. Osallisuusohjelmalla vastataan myös pitkälti yhdenvertaisuuden edistämiseen. Kaupungin tavoitteena on saada julkilausuma kaupungin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi. Tavoitteena on tehdä julkilausuma kuntalaisia osallistaen. Osallisuusohjelma hyväksyttiin syksyllä 2020.
Osallisuuden lisääminen ja vahvistaminen 	Lappeenrannan kaupungin strategisena tavoitteena on positiivisuuden ja luottamuksen vahvistaminen. Lappeenrannan kaupunki on panostanut vahvasti asukkaiden osallisuuden edistämiseen. Kaupungissa toimii aktiivisia asukas-yhdistyksiä, joiden toimintaa kaupunki tukee. Kaupungissa on myös asukas- ja alueneuvosto. Lakisääteiset vaikuttamistoimielimet vanhus-, vammais- ja nuorisovaltuusto toimivat myös aktiivisesti ja ottavat kantaa valmisteltaviin asioihin ja tekevät aloitteita. Kaupungissa toimii myös aktiivinen alakouluikäisistä muodostuva lasten parlamentti ja vammaisneuvoston alainen esteettömyystyöryhmä. Kaupungissa toimii monikulttuurinen foorumi yhteistyössä Eksoten maahanmuuttopalvelujen ja Me.-talon kanssa. Keskeisessä roolissa ovat Eksoten kokemusasiantuntijat, joiden kanssa yhdessä suunnitellaan teematilaisuuksia. Lisäksi vuonna 2020 tiivistettiin yhteistyötä paikallisen romaniväestön kanssa ja kaupungissa toimii romanityöryhmä, jonka toiminnasta vastaavat romaniväestön edustajat yhteistyössä kaupungin ja Eksoten kanssa. Lappeenrannan kaupunki pyrkii osallistamaan asukkaat laajasti niin asioiden valmisteluun kuin kaupungin kehittämiseenkin. Kaupungissa on toiminut jo pitkään vanhus- ja vammaisneuvosto sekä näiden alainen esteettömyystyöryhmä, nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti. Alueellisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi toimii asukas- ja alueneuvosto sekä aktiivinen alue- ja asukasraativerkosto. Maahanmuuttajien osallisuuden edistämiseksi on käynnistetty monikulttuurisuus foorumi. Lisäksi paikallisen romaniväestön kesken on käynnistetty

romanityöryhmä. Neuvostoja osallistetaan päätöksenteon valmisteluun pyytämällä lausuntoja ja neuvostot voivat tehdä myös aloitteita palvelujen kehittämiseksi. Vuonna 2019 aikana on käynnistetty kaupungin osallisuus- ja vaikuttamisohjelman laadinta ja se valmistui vuoden 2020 lopulla. Ohjelman toteuttamisesta vastaa poikkihallinnollinen osallisuustiimi. Kaupungin toimialoilla on myös palkattuna osallisuuskoordinaattoreita edistämään asukkaiden osallistamista ja tukemaan toimialoja osallisuuden edistämisessä. Aukastilaisuuksia on järjestetty monissa asema- ja yleiskaavahankkeissa ja koulukeskusten suunnitteluissa. Aukastilaisuudet ovat olleet pääosin työpajatyyppejä, avoimet ovet periaatteella toteutettuja. Kaupunkisuunnittelun aukastilaisuuksiin ja työpajoihin osallistui yhteensä 254 asukasta. Kaupunkisuunnittelu järjesti myös erilaisia nuorten ja lasten kuulemistilaisuuksia ja osallistui myös lapsille ja nuorille suunnattuihin tapahtumiin. Myös hyvinvointi- ja sivistystoimialalla on osallistettu kuntalaisia palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Kaupunki on ollut aloitteellinen maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman valmistelutyön käynnistämisessä. Vuoden 2020 aikana valmisteltiin maakunnallista vammaispoliittista ohjelmaa ja sen kuntakohtaista liitettä. Ohjelma perustuu YK:n yleissopimukseen vammaisten henkilöiden oikeuksista. Kotouttamisen edistämiseksi on valmisteltu maakunnallinen kotouttamisohjelma yhteistyössä Eksoten, alueen toimijoiden, järjestöjen ja maahanmuuttajien kanssa. Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä alueen yritysten ja järjestöjen kanssa heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien aseman parantamiseksi. Kaupungilla on käytössä tukimuotoja niin pitkäaikaistyöttömien kuin nuorisotyöttömien työllistämiseen. Myös osatyökykyisten työmarkkina-asemaa on nostettu esille ja yhteistyötä tiivistetty Eksoten kanssa. Kaupunki työllistää vuosittain pitkäaikaistyöttömiä ja osatyökykyisiä yhdessä työllisyystoimijoiden kanssa pyrkii löytämään mahdollisuuksia siirtymisiin avoimille työmarkkinoille.

Pääkirjaston peruskorjauksen Mist sie haaveksit? -osallistamishanke käynnistyi loppuvuodesta. Mahdollisuudesta osallistua asiakastyöpajoihin vuoden 2020 puolella viestittiin suoraan esim. vammais- ja vanhusneuvostolle sekä ylioppilas- ja oppilaskunnille, nuorisovaltuustolle sekä lasten parlamentille. Suunniteltiin aikuisten, lasten ja nuorten erilaisia osallistamistapoja yhdessä nuorisotoimen osallisuuskoordinaattorin kanssa Teatterilla on aktiivinen teatteriklubi ja teatteri järjestää avoimia yleisötilaisuuksia näytöksistä. Myös museon asiakasraati toimii aktiivisesti.

Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä alueen järjestöjen kanssa ja tukee niiden toimintaa avustuksin. Liikuntatoimi on aloittanut aktiivisen järjestö- ja seurafoorumitoiminnan. Kulttuuritoimijoiden foorumi käynnistettiin vuoden 2020 alussa. Strategisella rahoituksella on mahdollistettu digitaalinen alusta,

	Varaamo, jonka kautta järjestöt voivat varata ja vuokrata kaupungin eri toimitiloja omaan käyttöönsä edullisesti. Varaamon toiminta on ollut pysähdyksissä koronapandemian takia. Vuoden 2020 aikana kaupunki mahdollisti Kuutinkulman ja Ektan ylläpitämän Sammonlahden asukastilan toiminnan jatkumisen yhteistyössä järjestöjen kanssa. Kaupunki solmi kumppanuussopimuksen Nicehearts ry:n kanssa Me.-talon toiminnan jatkosta. Me.-talo on matalankynnyksen kohtaustapaikka kaupungin keskustassa ja se tähtää osallisuuden lisäämiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen. Järjestöillä on mahdollista järjestää myös matalankynnyksen kaikille avointa toimintaa Me.-talolla.
Ehkäisevä päihdetyö 	Pakka-toimintamallin mukaista työskentelyä toteutetaan yhdessä Eksoten kanssa. Lappeenrannan kaupunki osallistui aktiivisesti maakunnallisen tarjontatyöryhmän toimintaan. Lupalausuntomenettelyn pohjalta järjestettiin useita kuulemistilaisuuksia kuntalaisille Lappeenrannan alueen ravintoloiden anniskeluajan laajentamispyyntöihin liittyen. Kuulemisissa on ollut mukana ympäristötoimen ja kaupunkikehityksen vastuualueenedustajia. Ehkäisevän päihdetyön viikolla järjestettiin nuuskainfoja kouluilla ja nuorisotiloilla. Lappeenrannassa järjestettiin 28 päivää ilman tupakkaa koulutus kuntalaisille. Yläkoululaiset ja toisen asteen opiskelijat osallistuivat päihdeoppitunneille. Kaupunki ja Eksoten ennaltaehkäisevä päihdetyö järjesti marraskuussa asunnottomien yö-etä tapahtuman. Lisäksi päihteiden käyttöä ja sen ehkäisyä on pohdittu eri asukastoimijoiden kanssa ja suunniteltu kuntalaisten aloitteesta neularoskisten hankintaa. Huumeneulojen keräysastiat hankittiin vuonna 2020. Asukasraadit ja neulanvaihtopisteen asiakkaat ovat ottaneet kantaa mahdolliseen astioiden sijoitteluun. Sijoittelussa on kuultu myös alueen yrityksiä.
Turvallisuus ja ympäristö 	Turvallisuus näkökulmassa painottui vuonna 2020 maailmanlaajuinen koronapandemia ja sen aiheuttama sulkutila ja terveysturvallisuusohjeiden noudattaminen. Terveysturvallisuus on pyritty huomioimaan kaikessa kaupungin toiminnassa ja käytäntöön on sovellettu sekä alueellisia että valtakunnan tason ohjeistuksia. Sisäilmatilanne Lappeenrannan kaupungin toimitiloissa on parantunut merkittävästi viime vuosina. Joulukuussa 2020 sisäilmatyöryhmän käsittelyssä ei ollut mittakaavaltaan suuria sisäilmaongelmia. Sisäilmatyöryhmän käsittelyssä vuonna 2020 olleissa kohteissa oli tyypillisesti vain muutamia oireilijoita. Alkuvuodesta 2020 sisäilmatyöryhmän käsittelyssä oli kuitenkin Korvenkylän koulu, joka muutti väistötiloihin maaliskuussa 2020. Sisäilmaongelmia on ratkaistu monin keinoin kuten siivousta tehostamalla, ilmanvaihtoa säätämällä ja tiivistyskorjauksilla. Uudisrakentamisen ja peruskorjausten sekä muiden välittömien toimenpiteiden johdosta sisäilmaongelmat on saatu aikaisempaa paremmin

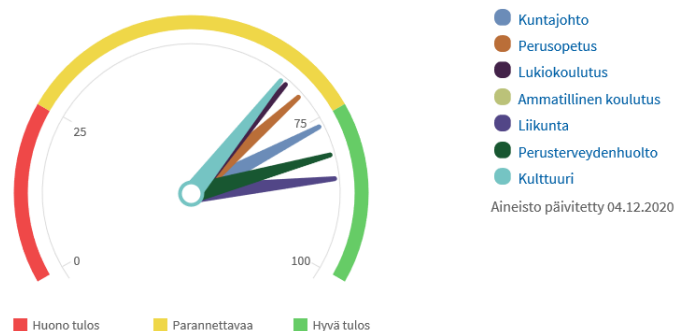
	hallintaan. Kaupunki on viime vuosina panostanut voimakkaasti uusien koulujen ja päiväkotien rakentamiseen ja peruskorjaamiseen, mikä tulee vaikuttamaan sisäilman laatuun positiivisesti. Sisäilmaongelmat aiheuttavat riskejä henkilökunnan terveydelle sekä merkittävällä tavalla kaupungin taloudelliselle kantokyvylle. Kaupunki on jatkanut ja jatkaa selkeää panostamista sisäilmasta johtuvien ongelmien ratkaisuihin. Kaupungin meluntorjunnan suunnitelma valmistui 2020. Ilmanlaadun seuranta varten päivitettiin mitauksen tietojärjestelmä. Vesistöjen kunnostusta on toteutettu strategia- ja hankerahoituksella. Pien-Saimaan kunnostustoimenpiteiden lisäksi kosteikkorakentamista on tehty Ylä-Kivijärven valuma-alueella. Lisäksi jatkettiin Pien-Saimaan alueen kosteikkojen rakentamista ja hoitokalastusta. Lappeenrannan Energia -konserni on jatkanut lisäveden johtamista Haapajärveen. Luonnon monimuotoisuusohjelmaan liittyvä taustatietokartoitus toteutettiin ja sen esittely siirtyi vuoteen 2021. Vieraslajien torjunnassa keskityttiin jättipalsamin torjuntaan sekä kaupungin toimenpiteillä että VIEKAS Life IP projektin toimesta. Lappeenrannan kaupunki voitti EU komission Green Leaf -palkinnon. Voittovuotta vietetään 2021. Green Leaf -voittovuosi tarkoittaa monipuolista ympäristöön liittyvää toimintaa vuoden 2021 aikana. Lisäksi vuoden 2020 aikana toteutettiin Covenant of Mayors of Climate and Energy -sopimuksen mukainen päästölaskenta ja ilmastolaskenta vuodelle 2019. Lappeenrannan kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen seurantalaskennan mukaan päästöt ovat laskeneet 46 % vuodesta 1990 vuoteen 2019. Ilmasto-ohjelma vuosille 2021-2030 hyväksyttiin 14.12.2020. Ilmasto-ohjelmalla haetaan hiilineutraalisuutta vuoteen 2030 mennessä. Energiatehokkuuden lisäämiseksi kaupunki on mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa vuosille 2017-2025. Liikennejärjestelmän ilmastovaikutusten pienentämiseksi laadittiin kestävän liikkumisen ohjelma. Lappeenrannan kaupungin toimialoilla onkin käynnistynyt vuoden 2020 aikana edelleen uusia hankkeita edistämään strategisia tavoitteita ilmaston, energian, kiertotalouden, vesistökuunnostuksen sekä maankäytön suunnittelun alueilla. Puurakentamista edistävä hanke käynnistyi myös vuoden 2020 aikana.
Lapsiystävällinen kunta ja ennakkovaikutusten arviointi	Lappeenrannan kaupunki on tehnyt pitkäjänteistä työtä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi. Lappeenranta on ollut Unicefin Lapsiystävällinen kunta vuodesta 2016 lähtien ja toiminut Unicefin kanssa yhteistyössä lasten oikeuksien ja lapsivaikutusten ennakoarvioinnin juurruttamisessa kuntasektorille. Lapsiystävällinen kuntamalli perustuu YK:n lapsen oikeuksien

	sopimukseen ja UNICEFin kansainväliseen Child Friendly Cities -malliin. Sen tavoitteena on vahvistaa lapsen oikeuksien toteutumista kunnan päätöksenteossa ja palvelujen järjestämisessä. Lappeenrannan kaupunki on edelleen kehittänyt lapsiystävällistä toimintakulttuuria ja hallintomallia. Vuonna 2020 käynnistettiin lapsiystävällinen kunta arviointi ja sen pohjalta laaditaan toimintasuunnitelma. Kaupungin tavoitteena on jatkaa Unicefin Lapsiystävällisenä kuntana. Toiminnan näkyvyyttä edistetään laajassa yhteistyössä. Kaupunginhallitus on hyväksynyt päivitetyn ohjeen päätöksenteon ennakko vaikutusten arvioinnista. Päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia ihmisiin tai heidän terveyteen ja elinympäristöön, tulee ennakkoon arvioida niin ihmisiin, ympäristöön kuin yritysmaailmaankin kohdistuvat merkittävät vaikutukset. Ohjeistuksessa on huomioitu erityisesti lapsiin ja yrityksiin kohdistuvien vaikutusten arviointi. Ennakko vaikutusten arvioinnilla, osallistamisella ja kuulemisella on myötävaikutettu siihen, että kaupungin päätöksistä valitetaan vain harvoin.
--	--

Lappeenrannan kaupungin terveyden edistämisasiivisuus (TEA) 2020

Toimiakseen laadukkaasti ja tehokkaasti kunnan on huomioitava eri näkökulmia terveydenedistämisasiivisuuden (TEA) alueella. TEA-termillä tarkoitetaan yhteisön terveyden edistämisen aktiivisuutta. TEAvisari tuo esille kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. TEAvisarissa esitetään tuloksia organisaatioiden mitattavissa olevista ominaisuuksista ja toiminnasta. Mittaamisessa on keskitytty erityisesti organisaatioiden kykyyn integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen organisaation perustoimintaan, niin että saavutetaan vaikutuksia kuntalaisten terveydessä ja hyvinvoinnissa. TEAvisari kokoaa tiedot suoraan kunnista ja tilastoista. Lappeenrannan kaupungin terveydenedistämisasiivisuus on hyvällä tasolla.

Kaikki sektorit : Lappeenranta 2020

Pisteet	Lappeenranta	Koko maa
Kaikki sektorit	73	68
Kuntajohto	76	78
Perusopetus	70	66
Lukiokoulutus	67	69
Ammatillinen koulutus	..	66
Liikunta	85	72
Perusterveydenhuolto	81	67
Kulttuuri	66	59

Aluevertailu

Lappeenranta

Koko maa

+ Lisää alueita

Vuosivertailu

Taulukko 2. Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2021

Strategian mukaiset terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja painotukset vuodelle 2021 ovat:

- Kasvua ja osaamista: Nuorten osaamisen ja työllistymisen edistäminen, Uniori-toimintamalli sekä yritysysteistyön lisääminen
- Sykettä ja säpinää: Monipuolinen harrastus- ja tapahtumatarjonta
- Puhdasta ja kestävää: Green Leaf vuosi ja asukkaiden kiertotalouden tietämyksen vahvistaminen
- Merkityksellinen ympäristö: Asukkaiden osallistaminen kaupunkisuunnitteluun ja ympäristöstä huolehtimiseen
- Omatoimisuuden mahdollistaminen: Järjestöyhteistyön vahvistaminen ja toimitilojen monipuolinen hyödyntäminen
- Liikkuvat asukkaat: Liikkumishjelman ja liikuntapaikka ohjelman toteuttaminen
- Hyvinvoivat lapset ja nuoret: Lasten ja nuorten psykososiaalisen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen.

Etelä – Karjalan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpideohjelman 2016 – 2020 mukaiset ikäryhmittäiset tavoitteet ja painotukset vuodelle 2021

IKÄRYHMITTÄIN	TEEMA-ALUEET
Lapset ja lapsiperheet	- Unicefin lapsiystävällinen kunta toimentasuunnitelman toteuttaminen ja toimintamallin edelleen vahvistaminen - Lasten psykososiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja kasvu ympäristöön suunnattava varhainen tuki; myötätuuli toimintamalli - Harrastuneisuuden edistäminen: Harrastamisen Suomen malli - Lasten osallisuuden ja lapsiystävällisen toimintakulttuurin vahvistaminen - Kestävä, turvallinen, terveellinen ja aktivoiva kasvu ympäristö lapsille
Nuoret	- Nuorten psykososiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja kasvu ympäristössä saatava varhainen tuki: Koulunuorisotyö ja myötätuuli toimintamalli, lukiolaisten hyvinvoinnin vahvistaminen - Koulutus- ja työelämäosallisuuden vahvistaminen: laajennettu oppivelvollisuus ja lukioiden tiedelinja - Harrastuneisuuden edistäminen: harrastustarjotin - Nuorten osallisuuden edistäminen: nuoret mukaan ideoimaan ja toteuttamaan palveluita ja tapahtumia - Kestävä, turvallinen, terveellinen ja aktivoiva kasvu ympäristö nuorille
Työikäiset	- Liikkumishjelman mukaiset toimenpiteet työikäisille - o Lähiliikuntapaikat – erityisesti pyöräily-, lenkkeily- ja kaupunkiretkeilyreitit - o Arkiliikuntakampanjat ja teemapäivät - o Matalan kynnyksen mahdollisuudet

	○ Työttömien aktivointi liikkumiseen - Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen - Työllisyyden ja yritysysteistyön edistäminen - Väestökehityssennusteiden taklaaminen
Ikäihmiset	- Ikäystävällinen kuntatoimintamallin vahvistaminen - Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen - Toimintakyvyn vahvistaminen ○ Esteettömät lähiliikuntapaikat (levähdyspaikkoja reittien varsille) ○ Liikuntatapahtumia ja lajikokeiluja, liikkumiskaveri sekä kuljetukset ○ Valtakunnallisen Voimaa vanhuuteen -ohjelman mukaiset toimenpiteet kotona asuvien tai muuten liian vähän liikkuvien 75+ -vuotiaiden kohderyhmälle - Yksinäisyyden ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen ○ Järjestöyhteistyö ja kohtaamispaikat ○ Vapaaehtoistyön näkyväksi tekeminen ○ E-taitojen edistäminen: kirjaston tarjoamat digi- ja älylaiteopastukset
Ohjelmatyö	- Ilmasto-ohjelman toteuttaminen: Green Leaf vuosi - Lapsiystävällinen kunta (Unicef) toimintasuunnitelman toteuttaminen - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2019-2022 toteuttaminen - Osallisuus ja vaikuttamisohjelman toteuttaminen - Liikkumisohjelman Myö liikutaan ja Missä myö liikutaan ohjelman toteuttaminen - Kulttuuristrategian 2027 toteuttaminen: Saimaa -ilmiö 2026 - Kestävän liikkumisen ohjelman toteuttaminen - Liikenneturvallisuusohjelman toteuttaminen - Vammaispoliittisen ohjelman toteuttaminen - Maakunnallisen kotouttamisohjelman toteuttaminen - Etelä-Karjalan työllisyysohjelman päivittäminen ja toteuttaminen - Esteettömyyden, saavutettavuuden sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen - Hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta tukevan tapahtumatoiminnan kehittäminen

Liite 1. Lappeenranta 2033 strategian tavoitteet

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.

Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yrittäjäystävällistä yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Kasvua ja osaamista		Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus		Elinvoimainen kaupunki ja imago		Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö		Talous ja resurssit	
Nuorisotyöttömien määrä LUT:n tekniikan hakijat/aloituspaikat 2021 2033 450 300 2021 2033 2 2,5		Elämänlaatusa hyväksi tuntevat 2017 2021 2033 52,3 % 55 % 60 % Luottamus kunnan päätöksentekoon 2017 2021 2033 2,9 3,5 4		Työssäkäyvien määrän kasvu 2017 2021 2033 28 700 30 000 32 000 Yritysimagon parantuminen 2017 2021 2033 29 14 7		Henkilöstötyytyväisyys 2017 2021 2033 3,69 3,85 4 Asiakkaan palveluun käyttämä aika 2017 2021 2033 x -50 % -75 %		Lainat/asukas 2017 2021 2033 7 146 8 500 7 500 Hukkatyöhön kuluvat htv:t 2017 2021 2033 x -50 % -75 %	
1. Nuorten työllistymisen edistäminen		Vain peruskoulun tutkinnon suorittaneiden osuus laskee Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 v., % vastaavanikäisestä väestöstä (7 % - 5 % - 3 %)		Alueen oppilaitoksista valmistuvat työllistyvät alueen yrityksiin Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta (20,6 % - 16,7 % - 10 %)		Ohjaamo tukee nuoria koulutukseen ja työelämään pääsyssä Alle 25-vuotiaiden % virta yli 3 kk työttömyyteen (39 % -25 % - 15 %)		Alle 30-v. työmarkkinatuen sakkomaksut vähenevät Toimeentulotukea pitkä-aikaisesti saaneet 18 - 24-v. % vastaavanikäisestä väestöstä (3,8 % - 3,2 % - 2,7 %)	
2. Työelämä osaksi opiskelua		Nuoria, osin myös kansainvälisiä asukkaita asettuu pysyvästi kaupunkiin LUT:n opiskelijoiden kesätyöllistyminen lisääntyy (12,5/21 % -25 % - 25 %)		Valmistuvista LUT- ja amk-opiskelijoista maakuntaan jäävien osuus kasvaa vuosittain Vastavalmistuneiden 25-29-vuotiaiden työttömien määrä (80 - 60 - 40)		Uudet yhteistyörakenteet, yritysten ja opiskelijoiden yhteistyö tiivistyy 80 Firtatiimi-vierailua yrityksissä/vuosi		Yritysten tulos vahvistuu, asukasperusteinen valtionosuus kasvaa LUT:iin syntyy uusia työpaikkoja (10 - 50 - 100)	
3. Polku yliopistoon - Junior University		Koululaisille kiinnostavia vaihtoehtoja ja innostusta opiskeluun Oppilaiden motivaatio luma-aineiden opiskeluun		Pitkän matematiikan suosio kasvaa Koulutuspalveluja mittaavan imagoindikaattorin muutos		Peruskoulu- ja lukio-opetuksen laatu ja tunnettuus paranee Junior Universityn henkilöstön työttyytyväisyys verrattuna muuhun henkilöstöön		LUT:n kaupungin elinvoimaa vahvistava asema turvataan Investointisäästö	

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysturvallista yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

CO₂ -päästöt Greenreality työpaikat 20212033 -50%-80% 20212033 +300+800	Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus Elämänlaatusa hyväksi tuntevat 201720212033 52,3 %55 %60 % Luottamus kunnan päätöksentekoon 201720212033 2,93,54	Elinvoimainen kaupunki ja imago Työssäkäyvien määrän kasvu 201720212033 28 70030 00032 000 Yritysimagon parantuminen 201720212033 29147	Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö Henkilöstötyytyväisyys 201720212033 3,693,854 Asiakkaan palveluun käyttämä aika 201720212033 x-50 %-75 %	Talous ja resurssit Lainat/asukas 201720212033 7 1468 5007 500 Hukkatyöhön kuluvat htv:t 201720212033 x-50 %-75 %
4. Resurssiviisaus ja kiertotalous 	Jätteitä ei loppusijoiteta vaan kaikki hyödynnetään Erilliskerätyn muovin määrä kaksinkertaistuu 2017-2021	Mahdollistetaan kestävän kehityksen kokeiluja Uudet työpaikat 2021 mennessä: 45	Asukkaiden ja yritysten ympäristövastuu kasvaa Tilojen vuokraus digitalisoitu 2021	Tilojen ulosvuokraus ja tehokkaampi hyödyntäminen lisäävät tuloja Kaupungin vuokratulojen kasvu 75 000 €/v 2021 alkaen
5. Puhdas vesi 	Vesistöjen virkistyskäytön parantaminen Uimaveden käyttökiellot poistuvat pysyvästi 2021 mennessä	Puhtaan veden teknologian ympäriille syntyy työpaikkoja Näkösyvyys Pien-Saimaalla paranee 50 cm 2021 mennessä	Reaaliaikainen vedenlaadun seuranta ja tietoisuuden lisääminen Asukkaat voivat seurata reaaliaikaisia veden ja ilman laadun tuloksia 2021 verkosta.	Vesi- ja jätevesiverkoston uusiminen vähentää energiakuluja Vesiverkoston energiakulut muuttumattomat 2017-2021 ja laskevat 20 % 2033
6. Energia ja ilmasto 	Asukkailla on valmiudet energiaturroksen omaksumiseen CO₂ päästöt vähenevät v. 2007 x - 50% - 80 %	Ympäristö- ja energia keskittymä vahvistuu ja synnyttää työpaikkoja Uudet työpaikat 2021 mennessä: 215	Kulutuksen mukaan laskuttaminen ja etäluennan hyödyntäminen Kysyntäjoustavat, digitaaliset laitteistot käytössä osassa konsernin kiinteistöjä 2021.	Älykäs ohjaus ja teknologia vähentävät ylläpitokuluja Konsernin kiinteistöjen energiakustannukset kevenevät 60 000 €/v 2021 alkaen

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.

Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysystävällistä yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Sykettä ja säpinää

Matkailijoiden viipymä		Harrastavien määrä	
2021	2033	2021	2033
1,9	1,95	95 %	98 %

Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus

Elämänlaatusa hyväksi tuntevat		
2017	2021	2033
52,3 %	55 %	60 %
Luottamus kunnan päätöksentekoon		
2017	2021	2033
2,9	3,5	4

Elinvoimainen kaupunki ja imago

Työssäkäyvien määrän kasvu		
2017	2021	2033
28 700	30 000	32 000
Yritysimagon parantuminen		
2017	2021	2033
29	14	7

Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö

Henkilöstötyytyväisyys		
2017	2021	2033
3,69	3,85	4
Asiakkaan palveluun käyttämä aika		
2017	2021	2033
x	-50 %	-75 %

Talous ja resurssit

Lainat/asukas		
2017	2021	2033
7 146	8 500	7 500
Hukkatyöhön kuluvat htv:t		
2017	2021	2033
x	-50 %	-75 %

7. Elävä tapahtumakaupunki

Elävä ja vireä kaupunkikuva, asukkaiden aktivointi yhteisöön

Tapahtumiin osallistuneiden määrä vuodessa

Monipuolista vapaa-ajan toimintaa ja tapahtumia tarjoava kaupunki

Majoitusvuorokaudet

Yhden luokun periaate tapahtumatuottajille ja asukkaille. Tapahtumien ulkoistaminen

Tapahtumajärjestäjän prosessin käyttämä ajan vähentäminen

Kansallisten ja kansainvälisten tapahtumien mahdollistaminen

Hukkatyön puolittuminen

8. Hikeä ja hupia

Harrastamismahdollisuudet lisääntyvät, yksinäisyys vähenee

Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, %
(89,3 % - 95 % - 98 %)

Vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuudet ovat helposti saavutettavissa

Vapaa-ajan toimialan yritys- ja yhdistystoimijoiden määrä

Lasten ja nuorten harrastustoimintaa tarjolla koulun yhteydessä, tarjonta yhteen sovitettua

Harrastusmahdollisuuksien saavutettavuus

Harrastustoimintaan osallistuvien määrä kasvaa

Harrastajien määrä/kaupungin vuokraamat neliöt

9. Opiskelijat osaksi kaupunkia

Asukkaille lisää tapahtumia ja palveluja

Opiskelijatapahtumien määrä kaupunkialueella

Palvelut ja tapahtumat työllistävät asukkaita ja opiskelijoita

Yritysimagon parantuminen

Tapahtumat ja korkeakoulujen näkyvyys vahvistavat myönteistä kaupunkikuvaa

Tapahtumatuottajien asiointi helppoa ja tapahtuu digitaalisesti

Tapahtumat lisäävät taloudellista aktiiviteettia

Tapahtumatulojen kasvu

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysturvallista yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Yhteiset palvelut <table><tr><th colspan="2">Sairaspoissaolojen vähentyminen</th><th colspan="2">Hankintojen YVA</th></tr><tr><td>2021</td><td>2033</td><td>2021</td><td>2033</td></tr><tr><td>10</td><td>9</td><td>75 %</td><td>100 %</td></tr></table>	Sairaspoissaolojen vähentyminen		Hankintojen YVA		2021	2033	2021	2033	10	9	75 %	100 %	Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus <table><tr><th colspan="3">Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat</th></tr><tr><td>2017</td><td>2021</td><td>2033</td></tr><tr><td>52,3 %</td><td>55 %</td><td>60 %</td></tr></table> Luottamus kunnan päätöksentekoon <table><tr><td>2017</td><td>2021</td><td>2033</td></tr><tr><td>2,9</td><td>3,5</td><td>4</td></tr></table>	Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat			2017	2021	2033	52,3 %	55 %	60 %	2017	2021	2033	2,9	3,5	4	Elinvoimainen kaupunki ja imago <table><tr><th colspan="3">Työssäkäyvien määrän kasvu</th></tr><tr><td>2017</td><td>2021</td><td>2033</td></tr><tr><td>28 700</td><td>30 000</td><td>32 000</td></tr></table> Yritysimagon parantuminen <table><tr><td>2017</td><td>2021</td><td>2033</td></tr><tr><td>29</td><td>14</td><td>7</td></tr></table>	Työssäkäyvien määrän kasvu			2017	2021	2033	28 700	30 000	32 000	2017	2021	2033	29	14	7	Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö <table><tr><th colspan="3">Henkilöstötyytyväisyys</th></tr><tr><td>2017</td><td>2021</td><td>2033</td></tr><tr><td>3,69</td><td>3,85</td><td>4</td></tr></table> Asiakkaan palveluun käyttämä aika <table><tr><td>2017</td><td>2021</td><td>2033</td></tr><tr><td>x</td><td>-50 %</td><td>-75 %</td></tr></table>	Henkilöstötyytyväisyys			2017	2021	2033	3,69	3,85	4	2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %	Talous ja resurssit <table><tr><th colspan="3">Lainat/asukas</th></tr><tr><td>2017</td><td>2021</td><td>2033</td></tr><tr><td>7 146</td><td>8 500</td><td>7 500</td></tr></table> Hukkatyöhön kuluvat htv:t <table><tr><td>2017</td><td>2021</td><td>2033</td></tr><tr><td>x</td><td>-50 %</td><td>-75 %</td></tr></table>	Lainat/asukas			2017	2021	2033	7 146	8 500	7 500	2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %
Sairaspoissaolojen vähentyminen		Hankintojen YVA																																																																										
2021	2033	2021	2033																																																																									
10	9	75 %	100 %																																																																									
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat																																																																												
2017	2021	2033																																																																										
52,3 %	55 %	60 %																																																																										
2017	2021	2033																																																																										
2,9	3,5	4																																																																										
Työssäkäyvien määrän kasvu																																																																												
2017	2021	2033																																																																										
28 700	30 000	32 000																																																																										
2017	2021	2033																																																																										
29	14	7																																																																										
Henkilöstötyytyväisyys																																																																												
2017	2021	2033																																																																										
3,69	3,85	4																																																																										
2017	2021	2033																																																																										
x	-50 %	-75 %																																																																										
Lainat/asukas																																																																												
2017	2021	2033																																																																										
7 146	8 500	7 500																																																																										
2017	2021	2033																																																																										
x	-50 %	-75 %																																																																										
10. Innostunut, osaava ja motivoitunut henkilöstö 	Henkilöstö onnistuu työssään, asukkaat ovat tyytyväisiä saamiinsa palveluihin Asiakastytytyväisyyskysely	Kaupunkiorganisaatio on haluttu työpaikka Virka- ja työtehtäviä hakevien määrä /tehtävä	Työ sujuu, uutta kokeillaan Henkilöstökyselyn tulokset	Hyvä työkyky Sairaspoissaolojen kustannukset																																																																								
11. Hankinnat kuntoon 	Ympäristö- ja työllisyysvaikutusten huomioiminen hankinnoissa Asiakastytytyväisyys	Maakunnallisten ja innovatiivisten hankintojen osuus hankinnoista kasvaa Innovatiivisten hankintojen osuus kokonaishankinnoista vähintään 5% (2019)	Hankintojen vaikuttavuuden arviointi ohjaa hankintojen suunnittelua Ohjostojen väheneminen	Hankintojen kokonaistaloudellinen vaikutus kasvaa Kannustinmalli tilaajayksiköille																																																																								
12. Positiivisuuden ja luottamuksen vahvistaminen 	Asukkaiden osallistuminen päätöksentekoon 40 % niistä asukkaista, joihin valitut palvelut kohdistuvat on osallistunut sen kehittämiseen	Kuntatyön näkyväksi tekeminen Myönteisten ja kielteisten viestien suhde valituissa sosiaalisen median kanavissa	Asiakkaan hallinnan tunne osana palvelua paranee Pilotteihin valittujen käsitys vaikutusmahdollisuuksistaan ja henkilöstön työtytytyväisyys paranee	Osallistavan budjetoinnin käyttö Mallilla suunnitellun infran käyttöaste on 20 % parempi kuin verrokin																																																																								

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysturvallista yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Hyvinvointi ja sivistys Koulukäynnistä pitäminen 2021 2033 +2 % +8 % Yksinäiseksi tuntevien osuus 2021 2033 -0,2 % -0,5 %	Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus Elämänlaatusa hyväksi tuntevat 2017 2021 2033 52,3 % 55 % 60 % Luottamus kunnan päätöksentekoon 2017 2021 2033 2,9 3,5 4	Elinvoimainen kaupunki ja imago Työssäkäyvien määrän kasvu 2017 2021 2033 28 700 30 000 32 000 Yritysimagon parantuminen 2017 2021 2033 29 14 7	Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö Henkilöstötyytyväisyys 2017 2021 2033 3,69 3,85 4 Asiakkaan palveluun käyttämä aika 2017 2021 2033 x -50 % -75 %	Talous ja resurssit Lainat/asukas 2017 2021 2033 7 146 8 500 7 500 Hukkatyöhön kuluvat htv:t 2017 2021 2033 x -50 % -75 %
13. Omatoimisuuden mahdollistaminen 	Tilojen ja alueiden monipuolinen käyttö Iltakäytössä olevista tilaneliöistä ja infran vuoroista osa hoidetaan järjestöjen toimesta tai itsepalveluna	Omatoimipalveluiden valikko kasvaa Itsepalveluna voi hoitaa kaikki haluamansa vapaa-ajan palvelut 18/7	Aktiivisuuden ja aloitteellisuuden tukeminen Palveluiden vaatimasta asiakastiedosta 90% on esitätettyä	Hallintotyöstä siirtyy resurssia palvelutuotantoon Hallintotyön määrän väheneminen
14. Liikkuvat asukkaat 	Liikunnallinen elämäntapa ja terveyttä edistävä liikunta lisääntyy Nuorten osuus, jotka harrastavat hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h/vko	Asukkaat viihtyvät kaupungissa ja aktiivisuus lisääntyy Niiden aikuisten osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaksaa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka	Luodaan kumppanuusmalleja kolmannen sektorin kanssa Tiedon löytäminen liikuntamahdollisuuksista paranee	Sairastavuus vähenee Liikuntapaikkojen ja tilojen käyttöasteet
15. Hyvinvoivat lapset ja nuoret 	Psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi paranee ja syrjäytyminen vähenee Nuorten osuus, joilla ei ole yhtään läheistä ystävää 8. ja 9. lk	Asukkaat viihtyvät kaupungissa ja aktiivisuus lisääntyy Tuntee, että elämällä on päämäärä ja tarkoitus	Asukkaat voivat vaikuttaa asioihinsa, osallistumisen muotoja lisää Koulun toimintaan vaikuttamismahdollisuudet	Tuen tarpeessa olevat saavat nopeammin tarvitsemansa tuen Erikoissairaanhoidon tarve lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysystävällistä yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Hyvinvointi ja sivistys

Koulukäynnistä pitäminen		Yksinäiseksi tuntevien osuus	
2021	2033	2021	2033
+2 %	+8 %	-0,2 %	-0,5 %

Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus

Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat		
2017	2021	2033
52,3 %	55 %	60 %
Luottamus kunnan päätöksentekoon		
2017	2021	2033
2,9	3,5	4

Elinvoimainen kaupunki ja imago

Työssäkäyvien määrän kasvu		
2017	2021	2033
28 700	30 000	32 000
Yritysimagon parantuminen		
2017	2021	2033
29	14	7

Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö

Henkilöstötyytyväisyys		
2017	2021	2033
3,69	3,85	4
Asiakkaan palveluun käyttämä aika		
2017	2021	2033
x	-50 %	-75 %

Talous ja resurssit

Lainat/asukas		
2017	2021	2033
7 146	8 500	7 500
Hukkatyöhön kuluvat htv:t		
2017	2021	2033
x	-50 %	-75 %

16. Elinikäinen oppiminen ja laaja-alainen osaaminen

Onnistumisen ja oppimisen iloa, sisäinen motivaatio

Kokee olevansa tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa, %

Osaavia ja oppivia asukkaita

Peruskoulun jälkeen toisen asteen koulutuksessa tai muussa toiminnassa aloittaneet

Innostavat ja monipuoliset oppimisympäristöt

Henkilöstön osaamiskartoituksen tulokset

Korjaavien toimenpiteiden tarve vähenee

Korjaavien toimenpiteiden kustannukset

17. Toimitilojen monipuolinen hyödyntäminen

Tilojen ja tavaroiden käyttömahdollisuudet lisääntyvät

Uusien käyttäjien määrä

Uusia käyttäjäryhmiä tiloille, tiloille uutta käyttöä

Pilotissa mukana olevat kohteet kpl/v

Kuntalaiset osallistuvat tilojen käytön ja hinnoittelun suunnitteluun, järjestelmä yksinkertaistuu

Digitalisoidujen kohteiden määrä

Tilojen tuottavuus paranee, kustannusten jaosta hyväksytty malli

Tilavarausten hukkatyö €/käyttötunti

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.

Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysystävällistä yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Elinvoima ja kaupunkikehitys		Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus			Elinvoimainen kaupunki ja imago			Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö			Talous ja resurssit		
Korjausvelan määrä		Yritysassiakkaiden tyytyväisyys			Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat			Henkilöstötyytyväisyys			Lainat/asukas		
2021	2033	2021	2033		2017	2021	2033	2017	2021	2033	2017	2021	2033
-0 %	-50 %	4	4,2		52,3 %	55 %	60 %	3,69	3,85	4	7 146	8 500	7 500
		Luottamus kunnan päätöksentekoon			Työssäkäyvien määrän kasvu			Asiakaan palveluun käyttämä aika			Hukkatyöhön kuluvat htv:t		
					2017			2017			2017		
					2,9			x			x		
					3,5			-50 %			-50 %		
					4			-75 %			-75 %		
18. Kasvua yrityksille		Asiakaslähtöinen palveluprosessi			Yritysassiakkaiden palvelun parantuminen			Aktiivisuuden ja aloitteellisuuden tukeminen			Hukkatyön väheneminen		
		Asukkaat kokevat saavansa parempaa palvelua kaupungilta			Valitut yritykset kontaktoidaan 1-2 kertaa vuodessa			Asiakaan käyttämä aika puolittuu			Valituissa prosesseissa tehty hukkatyö puolittuu		
19. Toimiva infra		Turvallinen infra			Asumisen hinta			Häiriöttä toimiva infra			Korjausvelka ei kasva		
		Onnettomuuksien määrä vähenee			Asumisen hinta laskee kansallisessa vertailussa			Asiakaspalautteeseen käytetyn ajan vähentyminen, palautemäärä			Korjausvelan määrä		
20. Tehokas kaupunkirakenne		Asukkaiden osallistaminen kaupunkisuunnitteluun			Riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta			Maankäytön digipalvelujen laajentuminen			Maaomaisuuden tuottojen kasvu		
		Asukastilaisuuksiin osallistuvien määrä			Uudet asuintontit/ infrakulut			Maankäytön digipalveluiden käyttöasteen kasvu			Maaomaisuuden tuotto		
21. Merkityksellinen ympäristö		Asukkaiden tyytyväisyys asuinympäristöönsä			Houkutteleva kaupunkikuva			Osallistava suunnittelu			Puistojen ja katujen hoitokulut alle kansallisen keskiarvon		
		Asukkaiden tyytyväisyys asuinalueeseensa >3			Asukas- ja imagokyselyn tulokset			Asukastilaisuuksien ja kyselyiden osallistujamäärät			Puistojen ja katujen hoitokulut €/neliö		